

Protest przeciwko planom usunięcia pomnika litewskiej poetki »10

Inspektorzy Michelin ocenili jakość kuchni i obsługi na Litwie »16

Hiking to nie tylko rozrywka »22-23

Matury na Litwie ruszyły »25

II tura wyborów w Polsce. Karol Nawrocki nowym prezydentem

Fot. EPA-ELTA

Państwowa Komisja Wyborcza ogłosiła publicznie w poniedziałek 2 czerwca wybór Karola Nawrockiego na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Karol Nawrocki otrzymał 50,89 proc. głosów, a Rafał Trzaskowski — 49,11 proc. Na Litwie głosowało 791 obywateli Polski. »6

Ukraińska „Pajęczyna” to cios w wizerunek Rosji »8-9

ISSN 1392-0405

Nowe aparaty kasowe a sklepy mobilne na wsiach »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt) i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

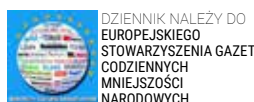
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adaptacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Rafineria Grupy ORLEN w Możejkach będzie produkowała energię odnawialną

Rafineria w Możejkach, należąca do Grupy ORLEN, zainwestuje w nowoczesną technologię fotowoltaiczną. Na terenie zakładu zainstalowana zostanie farma o mocy 42,2 MWp.

Inwestycja spółki ORLEN Lietuva wpisuje się w plany Grupy ORLEN zakładające rozwój koncernu oparty m.in. o zero — i niskoemisyjne źródła energii. Uruchomienie instalacji jest planowane na koniec 2025 roku.

„Podążamy ścieżką rozwoju wyznaczoną przez strategiczne cele Grupy ORLEN. Skutecznie unowocześniamy rafinerię Możejki wykorzystując do tego nowoczesne technologie i wdrażając ekologiczne rozwiązania, by zmniejszać wpływ naszej działalności na środowisko naturalne. Instalacja fotowoltaiczna, która powstanie na terenie rafinerii, umożliwi wyprodukowanie w ciągu roku około 45 tys. MWh energii elektrycznej. Spółka w całości wykorzysta ją na potrzeby własne m.in. do zasilania budynków biurowych i pozostałej infrastruktury rafinerijnej. Pozwoli to nie tylko zmniejszyć koszty funkcjonowania zakładu, będzie także wpisywało się w realizowany przez koncern proces transformacji energetycznej” — mówi Marek Gołębiewski, prezes Zarządu ORLEN Lietuva. Instalacja fotowoltaiczna powstanie na obszarze 600 tys. m kw. Będzie składa-

ła się z 68 tys. dwustronnych modułów PV o mocy 620 Wp każdy. Dwustronne panele mogą wychwytywać światło słoneczne zarówno z góry jak i z dołu, dzięki temu są bardziej wydajne w warunkach słabego oświetlenia, takich jak pochmurne dni. Tego typu moduły mogą wytworzyć do 30 proc. więcej energii niż konwencjonalne moduły jednostronne. Projektowana instalacja umożliwi wyprodukowanie w skali roku ponad 45 tys. MWh energii elektrycznej. Dla porównania, to ilość, która pozwoliłaby naładować blisko pół miliona samochodów elektrycznych albo pokryć zapotrzebowanie na energię elektryczną dla około 15 tys. gospodarstw domowych.

W ramach inwestycji wykonane zostaną prace projektowe oraz budowlane, które obejmą m.in. przygotowanie projektów, uzyskanie niezbędnych pozwoleń, a także budowę elektrowni i przyłącza o napięciu 6kV, z przygotowaniem tras kablowych na terenie rafinerii.

W ramach inwestycji wykonane zostaną prace projektowe oraz budowlane, które obejmą m.in. przygotowanie projektów, uzyskanie niezbędnych pozwoleń, a także budowę elektrowni i przyłącza o napięciu 6kV, z przygotowaniem tras kablowych na terenie rafinerii. Wykonawcą inwestycji będzie firma Electrum z Białegostoku.

ORLEN inwestuje w budowę instalacji OZE także w innych swoich zakładach. W tym roku powstały już cztery elektrownie fotowoltaiczne w terminalach paliw w Sokółce (o mocy 1,25 MWp), Żurawicy (1,6 MWp), Ostrowie Wielkopolskim (3,1 MWp) oraz na terenie Zakładu Produkcyjnego w Płocku (4,8 MWp). W trakcie budowy jest elektrownia o mocy do 2 MWp, również na terenie rafinerii ORLEN w Płocku.

Ponadto, koncern zainstalował 30 mikroinstalacji fotowoltaicznych na stacjach paliw ORLEN w Polsce oraz rozpoczął przygotowania do montażu takich instalacji na kolejnych 40 stacjach. Grupa ORLEN posiada aktualnie ponad 1 GW mocy zainstalowanych w odnawialnych źródłach energii.

Inf. Orlen Lietuva

Pielgrzymka do Kalwarii Wileńskiej

Razem z członkami RPZPiT „Wileńszczyzna” zapraszamy na pielgrzymkę do Kalwarii Wileńskiej upamiętniającą ponad 45 lat tradycji pielgrzymek pod przewodnictwem śp. Jana Mincewicza.

**Zbiórka o godz. 9.00 przy Kaplicy Matki Boskiej Bolesnej
w dniu 7 czerwca (sobota) 2025 r.**

Weekend w stolicy był różowy. Po raz trzeci w Wilnie odbył się Festiwal Chłodnika, czyli Pink Soup Fest Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA

Robert Tworogał po raz drugi został mistrzem Europy w gimnastyce sportowej

Polak z Litwy Robert Tworogał po raz drugi w karierze sięgnął po tytuł mistrza Europy w gimnastyce sportowej. Reprezentant Litwy triumfował w sobotnim finale ćwiczeń na drążku podczas odbywających się w Lipsku Mistrzostw Europy.

Tworogał zdobył 14,300 punktu, zdecydowanie wyprzedzając rywali i nie pozostawiając wątpliwości co do swojego zwycięstwa. Jego układ miał poziom trudności 5,4 pkt, zaś za wykonanie otrzymał 8,9 pkt.

Dla Polaka z Litwy to już drugi złoty medal wywalczony na mistrzostwach kontynentu — pierwszy zdobył w 2020 r. Łącznie ma już cztery medale europejskiego czempionatu — oprócz dwóch złotych, również dwa srebrne z lat 2022 i 2024.

Na podium tegorocznych zawodów w Lipsku stanęli również: Niemiec Andreas Toba (srebro — 14,000 pkt) oraz Francuz Anthony Mansard (brąz — 13,966 pkt).

W eliminacjach Tworogał także był najlepszy, uzyskując 14,066 pkt.

W finale zadebiutował też inny litewski gimnastyk — Kristijonas Padegimas, który w konkurencji ćwiczeń na koniu z łękami uplasował się na siódmym miejscu z notą 14,100 pkt. Zwyciężyli reprezentanci Armenii: Hamlet Manukian (14,766 pkt) i Mamikon Chacatrian (14,733 pkt), a brąz wywalczył Włoch Gabriele Targhetta (14,400 pkt).

zw.lt

Imieniny

3 czerwca

Andrzeja, Bratumiła, Cecyliusza, Ferdynanda, Franciszka, Izaaka, Joachima, Karola, Kewina, Klotyldy, Leszka, Macieja, Owidii, Paula, Tamary

4 czerwca

Braturada, Dacjana, Gostmiła, Karpa, Kwiryna, Metrofana, Optata, Pacyfika, Saturnina, Skarbistawa

Cytat dnia

„Proponowana przez nas nowelizacja ustawy o ubezpieczeniach zdrowotnych nada priorytet instytucjom sektora publicznego we współpracy z sektorem prywatnym” — powiedziała minister ochrony zdrowia Litwy Marija Jakubauskienė.

Liczba dnia

10 proc. — o tyle w ciągu minionego tygodnia spadła cena prądu na Litwie. Powodem spadku cen było wyprodukowanie przez baterie słoneczne rekordowych 65 GWh prądu — donosi spółka „Litgrid”.

Z najgłębszym smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Danuty Piotrowicz

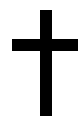
Składamy najszczerze kondolencje **Panu Wojciechowi** oraz **Najbliższym**.

Śp. Danuta Piotrowicz zawsze pozostanie w naszych sercach jako osoba wyjątkowa, otwarta, pełna pasji i miłości.

Była ona niesamowicie ciepłą oraz szlachetną osobą.

Wspominamy naszą współpracę przy wydawaniu dwutygodnika „Znad Wilii”, razem chcieliśmy przekazać światu, że my — Polacy na Litwie wspólnie z Litwinami walczymy o odrodzenie niepodległości Litwy.

Henryka i Czesław Okińczycowie

Model promocji biznesu rejonu wileńskiego – fundusz MŚP, pomagający przedsiębiorcom w rozwoju

Fundusz Wsparcia Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP) Samorządu Rejonu Wileńskiego nadal aktywnie wspiera przedsiębiorców – w 2025 r. środki funduszu wsparcia MŚP dotarły już do 30 podmiotów gospodarczych i biznesowych działających w rejonie wileńskim. Środek ten nie tylko zachęca do zakładania nowych spółek, ale także pomaga istniejącym przedsiębiorcom w rozwoju działalności, inwestowaniu w technologie i wzmacnianiu ich pozycji na rynku.

Według mera samorządu rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza, fundusz stał się znaczącym pomocnikiem dla tych, którzy tworzą miejsca pracy, wprowadzają innowacje lub rozszerzają swoją działalność w rejonie.

„Ten fundusz to nie tylko instrument finansowy – to nasze jasne zobowiązanie jako Samorządu do wzmocnienia lokalnego biznesu. Każdy wspierany projekt to inwestycja w gospodarczą vitalność rejonu, nowe miejsca pracy i lepszą jakość życia dla naszych mieszkańców. Małe i średnie przedsiębiorstwa są pulsem rejonu: szybko reagują na potrzeby społeczności, tworzą bliskie więzi z mieszkańcami, a my chcemy być ich niezawodnymi partnerami na tej drodze wzrostu” – mówi mer R. Duchniewicz.

FUNDUSZ TO REALNA POMOC DLA LOKALNEGO BIZNESU

Fundusz Wsparcia MŚP Samorządu Rejonu Wileńskiego ma na celu wsparcie finansowe małych i średnich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych i działających na terenie samorządu. Środki funduszu pomagają nie tylko rozpocząć działalność gospodarczą, ale także zakupić sprzęt, stworzyć strony internetowe, przygotować biznesplan czy wziąć udział w wystawach.

W 2024 r. wsparcie otrzymało aż 51 podmiotów gospodarczych rejonu, na łączną kwotę ponad 70 tys. euro. Największa część wsparcia finansowego została przeznaczona na zakup sprzętu, zwłaszcza do działalności produkcyjnej. Taką pomoc otrzymało 38 wnioskodawców, którym przyznano łącznie 50 tys. euro. Zrekompensowano rów-

Mer Robert Duchniewicz podkreśla, że wsparcie samorządowe dla biznesu przyczynia się do gospodarczej vitalności rejonu i dobrobytu mieszkańców **Fot. vrsa.lt**

niez wydatki na rozwój stron internetowych, usługi reklamowe, wynajem lokali, szkolenia i inne działania.

W 2025 r. odbyły się już dwa posiedzenia komisji MŚP, podczas których rozdysponowano prawie 48 tys. euro wsparcia. W tym roku przedsiębiorcy ubiegają się głównie o nabycie sprzętu (21 wnioskodawców, przyznano 29 460 euro), a także o rozwój stron internetowych (14 wnioskodawców, przyznano 10 570 euro) i koszty reklamy (7 wnioskodawców, przyznano 3 800 euro). Wsparcie przyznawane jest również na wynajem lokali, szkolenia, udział w wystawach i przygotowanie biznesplanów.

Decyzje o przyznaniu wsparcia finansowego wnioskodawcom podejmuje Komisja ds. dystrybucji środków Funduszu wsparcia małego i średniego przedsiębiorstwa. Posiedzenia Komisji inicjowane są w miarę potrzeb. Jeden podmiot gospodarczy może korzystać jednocześnie nie więcej niż z dwóch form wsparcia, a maksymalna łączna kwota w ciągu trzech lat nie może przekroczyć 4 tys. euro.

Wśród beneficjentów wsparcia znajdują się młodzi przedsiębiorcy, którzy założyli swoją pierwszą działalność gospodarczą, gospodarstwa rodzinne, które modernizują produkcję lub przechodzą na bardziej zrównoważone rozwiązania, a także doświadczeni rzemieślnicy, którzy pielęgnują lokalne tradycje i starają się je zachować poprzez nowoczesny marketing.

„Widzimy nie tylko liczby, ale i historie – każdy wnioskodawca wnosi własną wizję, wyzwania i przekonanie, że można tworzyć tutaj, w rejonie wileńskim, we własnej społeczności. Naszym celem jest być impulsem, który pomoże tej wizji stać się rzeczywistością” – podkreśla Gediminas Miškinis, przewodniczący Komisji ds. dystrybucji Funduszu Wsparcia MŚP Samorządu Rejonu Wileńskiego, główny doradca Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego.

ZAPRASZAMY DO SKŁADANIA WNIOSKÓW!

Małe i średnie przedsiębiorstwa, które spełniają przepisy Ustawy o rozwoju MŚP Republiki Litewskiej i działają w rejonie wileńskim, są zapraszane do składania wniosków o wsparcie. Szczegółowe informacje o warunkach, wymaganych dokumentach i formularz wniosku są opublikowane na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego: <https://vrsa.lt/verslui/vilniaus-rajono-savivaldybes-smulkiojo-ir-vidutinio-verslo-remimo-fondas/50>.

Konsultacje udzielane są także telefonicznie: **+370 672 48 374** lub e-mailem inga.kucevic@vrsa.lt. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

SEJM Przygotowania się do renowacji sześciu obiektów

W związku z przygotowaniami Litwy do objęcia przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej (UE) w 2027 r., sześć budynków parlamentu zostanie odnowionych. „W tym roku planowana jest renowacja Sali Posiedzeń Sejmu z 11 marca, a także renowacja Sali Komisji Spraw Europejskich, Izby Poselskiej, części wspólnych i publicznych Izby Poselskiej, Centrum dla Zwiedzających Sejm oraz fasady Pierwszej Izby Poselskiej” — poinformowała Kancelaria Sejmu. Stwierdzono, że zamówienia publiczne na niektóre prace są już w toku. Remont Sali Aktu 11 marca ma rozpocząć się 16 czerwca, a jego wstępna wartość wyniesie około 1,26 mln euro.

FRANCJA 559 zatrzymanych podczas świętowania po historycznym zwycięstwie PSG

Francuskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poinformowało w niedzielę 1 czerwca, że dwie osoby zginęły, a 559 innych zostało aresztowanych we Francji podczas świętowania po największym w historii zwycięstwie Paris Saint-Germain (PSG) nad Interem Mediolan w finale Ligi Mistrzów UEFA w Monachium. 17-letni chłopiec został zażdżany na śmierć podczas zgromadzenia świętujących zwycięstwo Paryża kibiców w Dax, w południowo-zachodniej Francji. Kobieta na skuterze zginęła po potrąceniu przez samochód na południowy zachód od Paryża. Francuskie MSW dodało, że zatrzymano 559 osób, z czego 491 w stolicy.

WILNO Ponad 10 tys. osób wzięło udział w pierwszej paradzie Chłodnika

Ponad 10 tys. osób wzięło udział w zorganizowanej po raz pierwszy sobotniej paradzie w ramach Vilnius Pink Soup Fest, donosi

miejska agencja rozwoju biznesu i turystyki Go Vilnius. Według agencji, taka liczba osób przemarszerowała w sobotę z placu Łukiskiego na targ Tymo, prowadzona przez orkiestrę festiwalowej maskotki Šaltibarštukas. „W tym roku prawdopodobnie osiągnęliśmy rekord pod względem masowego uczestnictwa — ponad 10 tys. osób wzięło udział w pierwszej w historii paradzie Chłodnika (lit. Šaltibarščių paradas). Żadne inne miasto na świecie nie ma tak różowego święta: festiwal, który co roku przynosi niespodzianki, stał się już najbardziej pożądanym i zabawnym festiwalem nie tylko dla Litwinów, ale także dla zagranicznych gości, którzy ponownie przybyli z całego świata” powiedziała Dovilė Aleksandra-vičienė, szefowa Go Vilnius. Zauważyła, że zeszłoroczny festiwal Chłodnika ustanowił dwa rekordy, kiedy 1 200 gości festiwalu usiadło przy najdłuższym stole chłodnika o długości 362 m.

ROSJA Pomnik Stalina odsłonięty w moskiewskim metrze

Odsłonięcie pomnika Józefa Stalina na jednej z najbardziej ruchliwych stacji metra w Moskwie to najnowsza próba rosyjskich władz ożywienia pamięci o brutalnym sowieckim dyktatorze. Rzeźba przedstawia Stalina w otoczeniu szczęśliwych robotników i dzieci z kwiatami. Rzeźba została wzniesiona na stacji Taganskaya, aby upamiętnić 90. rocznicę otwarcia moskiewskiego metra, które słynie z mozaik, żyrandoli i innych ozdobnych dekoracji, a zostało zbudowane w czasach Stalina. Zastąpił on wcześniejszy pomnik, który został usunięty dekadę po śmierci Stalina w 1953 r., aby wykorzenieć jego kult osobowości i rozliczyć się z dziesięcioleciami represji naznaczonych pokazowymi procesami, nocnymi aresztowaniami i milionami „wrogów ludu” zamordowa-

nych lub deportowanych do obozów koncentracyjnych. Mieszkańcy Moskwy różnie zareagowali na odsłonięcie pomnika, a niektórzy wspominali, jak kraj żył w strachu pod jego rządami. Wielu pasażerów robiło zdjęcia pomnika, niektórzy składali pod nim kwiaty.

ZDROWIE Ministerstwo i producenci napojów nie zgadzają się co do ilości spożywanego cukru

Podczas gdy Sejm debatuje nad pakietem reform podatkowych, który wprowadzi podatek od cukru, Ministerstwo Zdrowia twierdzi, że obecne spożycie cukru w kraju jest dwukrotnie wyższe niż zalecane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Jednocześnie producenci napojów bezalkoholowych twierdzą, że spożycie słodkich napojów na Litwie jest o 30 proc. niższe niż średnia w Unii Europejskiej (UE). „Roczna kwota przypadająca na obywatela Litwy jest jedną z najniższych w UE i ustępuje jedynie Estończykom, którzy zlikwidowali podatek” — powiedziała w tym tygodniu Gintė Levišauskaitė, dyrektorka stowarzyszenia Lietuvos gėrimai (Litewskie Napoje) w sejmowej Komisji Budżetu i Finansów (BFK). „Napoje stanowią jedynie 4 proc. całkowitego spożycia cukru. (...) Dlatego bardzo ważne jest, aby wziąć pod uwagę litewski kontekst i zrozumieć, że nie mamy takich samych problemów jak inne kraje” — powiedziała.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras. inf. wlt.; Fot. Freepik.com; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

II tura wyborów w Polsce. Karol Nawrocki nowym prezydentem

Państwowa Komisja Wyborcza ogłosiła publicznie w poniedziałek 2 czerwca wybór Karola Nawrockiego popieranego przez Prawo i Sprawiedliwość na Prezydenta RP. Bezprecedensowa dla II tury wyborów frekwencja w niedzielnym głosowaniu wyniosła 71,63 proc. Na Litwie głos oddało 791 obywateli Polski.

„Na podstawie art. 317 par. 1 Kodeksu wyborczego PKW stwierdza, że w ponownym głosowaniu przeprowadzonym w dniu 1 czerwca 2025 roku spośród dwóch kandydatów na Prezydenta RP więcej głosów otrzymał i stosownie do art. 127 ust. 6 Konstytucji RP oraz art. 292 par. 4 Kodeksu wyborczego na Prezydenta RP został wybrany Karol Tadeusz Nawrocki” — odczytał treść uchwały PKW jej przewodniczący Sylwester Marciniak. Takie obwieszczenie zostanie opublikowane w Dzienniku Ustaw.

W poniedziałek 2 czerwca rano Państwa Komisja Wyborcza ogłosiła na konferencji prasowej oficjalne wyniki niedzielного głosowania w wyborach prezydenckich.

Przewodniczący PKW poinformował, że Karol Nawrocki, kandydat popierany przez Prawo i Sprawiedliwość, prezes Instytutu Pamięci Narodowej uzyskał w niedzielnym głosowaniu 10 mln 606 tys. 877 głosów (50,89 proc.), zaś Rafał Trzaskowski, kandydat Platformy Obywatelskiej, prezydent Warszawy, 10 mln 237 tys. 286 głosów (49,11 proc.).

NAJWYŻSZA FREKWENCJA WYBORCZA W HISTORII III RP

Liczba wyborców uprawnionych go głosowania w II turze wyborów prezydenckich wyniosła 29 mln 363 tys. 722. Swoje głos oddało łącznie 21 033 457 wyborców, co stanowi 71,63 proc. osób uprawnionych do głosowania. Jest to najwyższa frekwencja wyborcza w ponownym głosowaniu w historii III RP.

■ II turę wyborów prezydenckich w Polsce wygrał Karol Nawrocki Fot. EPA-ELTA

Bezprecedensowa dla II tury wyborów frekwencja w niedzielnym głosowaniu wyniosła 71,63 proc. Na Litwie głos oddało 791 obywateli Polski.

Dotychczas rekordowa frekwencja miała miejsce w II turze wyborów prezydenckich w 1995 r., kiedy wynosiła 68,23 procent.

Liczba głosów ważnych wyniosła 20 mln 844 tys. 163, czyli łącznie 99,1 proc. wszystkich głosów. Głosy nieważne stanowiły zaś 0,9 procent (189 tys. 294 głosów). Na to składały się m.in. głosy, w których postawiono znak X przy nazwisku obu kandydatów, oraz karty, na których X nie został postawiony przy nazwisku żadnego kandydata.

W trakcie konferencji przewodniczący PKW Sylwester Marciniak podziękował wyborcom oraz obu kandydatom, dzięki którym „tak dużo wyborców uznało, że należy wziąć udział w głosowaniu”. Podziękował również członkom okręgowych i obwodowych komisji wyborczych, pracownikom Krajowego Biura Wyborczego, a także pracownikom Ministerstwa Spraw

Zagranicznych zaangażowanych w przeprowadzeniu wyborów i ustalenie wyników głosowania.

Na Litwie głos oddało 791 obywateli Polski. W tym okręgu zagranicznym wygrał Rafał Trzaskowski, zbierając 64,97 proc. głosów według informacji Państwowej Komisji Wyborczej. Nieważnych kart oddano w Wilnie 6. Na 4 kartach „X” był postawiony przy obu kandydatach, na 2 — przy żadnym.

KIM JEST KAROL NAWROCKI?

Karol Nawrocki, zwycięski kandydat, urodził się w 1983 r. W 2013 roku uzyskał tytuł doktora nauk humanistycznych. W 2015 roku był członkiem Komitetu Budowy Pomnika opowiadającego się za budową w Gdańsku pomnika Danuty Siedzikówny „Inki”, sanitariuszki wileńskiej AK. W 2017 r. został dyrektorem Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, a od 2021 roku z nadania Sejmu RP został prezesem Instytutu Pamięci Narodowej.

Kwestie historii i odpowiedzialności historycznej są dla niego, jak wcześniej to opisywał, „linią demarkacyjną”.

Opr. A.K. na podst. PAP, PKW

Szczyt Bukaresztański w Wilnie: ambitny cel 5 proc. PKB na obronność i wsparcie dla Ukrainy

Przywódcy Bukaresztańskiej Dziewiątki i krajów nordyckich, którzy spotkali się w Wilnie, podpisali wspólne oświadczenie wzywające do znacznego zwiększenia wydatków na obronność. W centrum rozmów znalazły się kwestie bezpieczeństwa euroatlantyckiego i dalszej pomocy Ukrainie.

HISTORYCZNE POROZUMIENIE O 5 PROC. PKB

Na zakończenie szczytu, który odbył się w Pałacu Wielkich Książąt Litewskich, prezydenci Litwy, Polski i Rumunii — Gitanas Nausėda, Andrzej Duda i Nicusor Danas — jako współprzewodniczący spotkania, podpisali oświadczenie określające wspólną ambicję krajów wschodniej i północnej flanki NATO.

„Aby skutecznie stawić czoła pojawiającym się zagrożeniom i wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem, staramy się zapewnić, aby inwestycje w obronność i powiązane inwestycje stanowiły co najmniej 5 proc. PKB” — zapisano w oświadczeniu.

Nowe zobowiązanie przewiduje 3,5 proc. PKB bezpośrednio na potrzeby militarne oraz 1,5 proc. PKB na działania pośrednio związane z obronnością, m.in. rozwój infrastruktury o podwójnym zastosowaniu. Dokument wzywa też wszystkie państwa sojusznicze do zwiększenia inwestycji na poziomie narodowym i kolektywnym.

ROSJA POZOSTAJE NAJWIĘKSZYM ZAGROŻENIEM

Drugim kluczowym tematem szczytu było zagrożenie ze strony Rosji i wynikająca z tego potrzeba dalszego wzmocnienia Sojuszu.

„Ta agresja nadal sieje śmierć i cierpienie wśród ludności cywilnej oraz narusza międzynarodowe normy i porozumienia. (...) Sojusz musi być przygotowany na wszystkie możliwe ewentualności” — czytamy w oświadczeniu.

Przywódcy skrytykowali również działania hybrydowe Rosji, w tym dezinformację, cyberataki, instru-

mentalizację migracji i naruszenia przestrzeni powietrznej.

„Tymi działaniami Rosja ma na celu destabilizację naszego bezpieczeństwa, osłabienie wsparcia dla Ukrainy i podważenie stabilności naszych społeczeństw. Te złośliwe wysiłki nie osiągną swojego celu” — stwierdzili sygnatariusze deklaracji.

WYRAŻNE WSPARCIE DLA UKRAINY

Szczyt potwierdził jednoznaczne poparcie dla Ukrainy oraz jej euroatlantyckich aspiracji.

„Zdecydowanie popieramy decyzję sojuszników i ich zaangażowanie w nieodwracalną drogę Ukrainy do pełnej integracji euroatlantyckiej, w tym członkostwa w NATO. Ukraina ma prawo do wyboru własnych mechanizmów bezpieczeństwa i decydowania o własnej przyszłości bez jakiegokolwiek ingerencji z zewnątrz” — oświadczyli przywódcy.

Prezydent Wołodymyr Zełenski, obecny na szczycie, zaapelował o dalsze wsparcie militarne, zwłaszcza w zakresie obrony powietrznej. Podkreślił, że Ukraina tworzy obecnie linię obrony całej Europy.

„Bardzo ważne jest dla nas bezwarunkowe zawieszenie broni, a także kwestie humanitarne do-

tyczące powrotu uprowadzonych dzieci” — powiedział Zełenski.

OCZEKIWANIA WOBEC SZCZYTU W HADZE

Deklaracja z Wilna stanowi istotny wkład w przygotowania do szczytu NATO, który odbędzie się w Hadze w dniach 24-25 czerwca.

„Mam nadzieję, że w Hadze zgodzimy się, że musimy wydać 3,5 proc. bezpośrednio na wojsko i kolejne 1,5 proc. na odstraszanie w szerszym sensie” — powiedziała premier Danii Mette Frederiksen.

Podobne stanowisko zajął prezydent Słowacji Peter Pellegrini. „Myślę, że jest to krytyczny moment, w którym widzimy nową sytuację geopolityczną na świecie i bardzo ważne jest, aby Europa wzięła na siebie większą część odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo” — podkreślił.

Sekretarz generalny NATO Mark Rutte zaznaczył, że poziom 2 proc. PKB uzgodniony w 2014 r. „jest dalece niewystarczający”. „Musimy rozbudować nasze zdolności i uzupełnić wszelkie luki w naszych systemach. Musimy być gotowi do obrony przed Rosją w perspektywie następnych trzech, pięciu czy siedmiu lat” — powiedział Rutte. ■

Opr. J.B. na podst. BNS, PAP

Deklaracja z Wilna stanowi istotny wkład w przygotowania do szczytu NATO, który odbędzie się w Hadze w dniach 24-25 czerwca. Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

„Pajęczyna” to cios w wizerunek Rosji

Atak na rosyjskie bombowce strategiczne, uważa ekspert ds. wojskowości Egidijus Papečksys, jest dużym moralnym zwycięstwem Ukrainy przed nową rundą rozmów pokojowych. Jest też dużym ciosem dla wizerunku Rosji.

Antoni Radczenko

„Spotkanie pomiędzy delegacją ukraińską a rosyjską rozpoczęło się w Stambule w obecności strony tureckiej” — poinformował w poniedziałkowe popołudnie resort spraw zagranicznych Ukrainy. Przed zamknięciem numeru nie były wiadome żadne ustalenia rozmów negocjacyjnych.

EWAKUACJA Z ROSJI

Agencja informacyjna „Interfax-Ukraina” poinformowała 1 czerwca, że ukraińskie drony w nocy z soboty na niedzielę zaatakowały cztery rosyjskie lotniska. Dzięki atakowi udało się zniszczyć do 34 proc. rosyjskich bombowców strategicznych.

Operacja była realizowana w trzech strefach czasowych. Służby specjalne szykowały operację przez 1,5 roku. „SBU najpierw przemyślała do Rosji drony typu FPV, a następnie — mobilne drewniane domki. Później na terytorium Rosji drony zostały ukryte pod dachami tych domków, które umieszczono na ciężarówkach. W odpowiednim momencie dachy domków zostały zdalnie otwarte, a drony wystartowały, by zaatakować rosyjskie bombowce” — podała ukraińska agencja informacyjna.

Przebieg operacji nadzorował osobiście prezydent Ukrainy. „W operacji wykorzystano łącznie 117 dronów. Pracowała również odpowiednia liczba operatorów dronów. Zniszczono 34 proc. strategicznych środków przenoszenia rakiet manewrujących na lotniskach bazowania. Nasi ludzie działali na terytorium różnych regionów Rosji — w trzech strefach czasowych. Osoby, które nam pomagały, zostały ewakuowane z terytorium Rosji tuż przed ope-

Mogę z całą pewnością powiedzieć, że jest to absolutnie wyjątkowa operacja — powiedział Wołodmyr Zełenski Fot. EPA-ELTA

racją i są teraz bezpieczne” — oświadczył wieczorem w niedzielę Wołodmyr Zełenski. Dodał, że biuro operacyjne na terenie Rosji znajdowało się w bezpośrednim sąsiedztwie FSB w jednym z regionów, w których dokonano ataku na samoloty.

DWA GŁÓWNE CELE

Głowa ukraińskiego państwa podziękowała Służbie Bezpieczeństwa: „Mogę z całą pewnością powiedzieć, że jest to absolutnie wyjątkowa operacja”. Agencja Reutersa, powołując się na informatora w rządzie Ukrainy, podała, że Kijów o operacji nie poinformował Stanów Zjednoczonych.

— Pierwszym celem operacji było wyrządzenie jak największych strat dla rosyjskiej awiacji strategicznej, ponieważ bombowce ciągle ostrzeliwują Ukrainę. W ostatnim czasie intensywność rosyjska zmniejszyła się, ponieważ Rosji brakuje rakiet. Z jednej strony

sama Rosja nie jest w stanie wyprodukować odpowiedniej ilości rakiet, z drugiej potok rakiet z innych krajów, na przykład z Korei Północnej, został wstrzymany. Dla ukraińskiej obrony przeciwlotniczej trafienie w taki bombowiec jest praktycznie nierealne. Bombowce wystrzeliwiają rakiety z bardzo daleka. Ukraińcy mogli zbić tylko samą rakietę. Teraz operacja „Pajęczyna” wyrządziła bardzo wielką szkodę dla wojska rosyjskiego — ocenia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Egidijus Papečksys, ekspert ds. wojskowości.

Obok celów militarnych były też cele polityczne.

— Drugi cel operacji był polityczny. Ukraina chciała wyrzucić presję na Rosję przed rozmowami negocjacyjnymi. Warto podkreślić, że obie strony przed rozmowami mocno zintensyfikowały swoje działania. Rosyjskie siły zbrojne mocno zaktywizowały się na froncie. Ukraińcy musieli też podnieść swe morale.

8.>>

Dlatego atak na bombowce był z jednej strony moralną porażką Rosji, ponieważ zaatakowano bardzo daleko od ukraińskiej granicy.

Chodzi nie tylko o atak w głębi Rosji, ale także o to, że celem ataku stało się jedno ze strategicznych narzędzi rosyjskiej armii. Z drugiej dodał pewności stronie ukraińskiej — podkreśla rozmówca.

DŁUGI I SKOMPLIKOWANY PROCES

1 czerwca, po atakach na rosyjskie lotniska oraz przed rozmowami w Stambule, sekretarz stanu USA Marco Rubio odbył rozmowę telefoniczną z ministrem spraw zagranicznych Rosji Siergiejem Ławrowem. Służba prasowa sekretarza stanu poinformowała, że podczas rozmowy Rubio „powtórzył apel prezydenta Trumpa o kontynuowanie bezpośrednich rozmów między Rosją a Ukrainą w celu osiągnięcia trwałego pokoju”.

Rosja zintensyfikowała swe działania na froncie, uważa Egidijus Papečkys, dzięki którym zajęła kilka miejscowości. Nie były to jednak spektakularne zwycięstwa. Dzięki operacji „Pajęczyna” Ukraina może rozmawiać z Rosjanami na równych prawach.

— Gdyby nie doszło do ataku na bombowce, to Rosja mogła siebie pozycjonować z silniejszej pozycji. Teraz to będzie trudne, ponieważ pozycje się wyrównały. Teoretycznie z powodu ukraińskiego ataku strona rosyjska mogła się wycofać z drugiej tury rozmów. Strona ukraińska zaryzykowała, ponieważ wiedziała, że w tej rundzie raczej nie dojdzie do przełomu. Wszyscy rozumieją, że czeka nas długi skomplikowany proces negocjacyjny — oświadcza ekspert.

ATAKI NA KOLEI

W minioną niedzielę w obwodach briańskim oraz kurskim doszło do zniszczenia dwóch mostów; w atakach zginęli również cywile. Dyrektor ukraińskiego Centrum Przeciwdziałania Dezinformacji Andrij Kowalenko nie wykluczył, że to mogła być rosyjska prowokacja, której celem było przedsta-

wienie Ukrainy, jako kraju wykorzystującego działania stricte terrorystyczne.

Nasz rozmówca zgadza się, że ataki na mosty mogły być spowodowane przez samych Rosjan.

— Rosja jest zainteresowana w pogłębianiu nienawiści pod adresem Ukrainy we własnym społeczeństwie. Chce też zniszczyć wizerunek Ukrainy na świecie. Atak na cywili mógłby negatywnie być odebrany zarówno wewnątrz Rosji, jak i na świecie. Nie możemy oczywiście wykluczyć tego, że ataku dokonały ukraińskie służby specjalne. Być może popełniono błąd, ponieważ z obliczeń wynikało, że w tym czasie nie powinno być pasażerskiego pociągu w tym miejscu. Na pewno cywile nie byli ich celem, ale sama kolej jak najbardziej. Zresztą w tych samych dniach miały miejsce dywersje na kolejach, za które strona ukraińska brała odpowiedzialność. Poza tym kilka dni wcześniej Ukraińcom udało się sparaliżować ruch lotniczy w Rosji. Ludzie po kilka dni musieli spędzić na lotnisku. Teraz kolej również staje się niebezpiecznym środkiem do podróżowania. Na pewno zmusi to mieszkańców Rosji do zastanowienia się nad tym, że wojna na dobre wkroczyła do ich kraju — dodaje Egidijus Papečkys.

„Pajęczyna” pokazała, że mimo ponad trzech lat wojny rosyjskie służby specjalne nie są do

końca przygotowane do tego typu dywersji.

— Rosyjski system obronny ma poważne wady. Jednym z problemów Rosji jest jej terytorium. Rosja zawsze podkreślała, że jej wielkość jest jedną z zalet wojskowych. Teraz, kiedy rozwój technologiczny poszedł mocno do przodu, jej terytorium staje się jej wadą. Nie da się oczywiście kontrolować tak dużego terytorium z bardzo długimi granicami. Ukraińcy poinformowali, że drony w detalach były przetransportowane do Rosji z Ukrainy. Z dużym prawdopodobieństwem możemy założyć, że te drony po prostu były kupione lub skonstruowane w samej Rosji — mówi ekspert.

W nocy z niedzieli na poniedziałek strona rosyjska i ukraińska powtórnie zaatakowały się z powietrza nawzajem. „Siły rosyjskie zaatakowały m.in. rakietą obwód zaporoski, zabijając pięć osób i raniąc dziewięć; w obwodzie chersońskim w rezultacie ostrzałów zginęły trzy osoby, a 19 zostało rannych” — podała strona ukraińska. „Ataki ukraińskich dronów na obwody kurski i woroneski na zachodzie Rosji wywołały pożary w budynkach mieszkalnych i zakłóciły ruch na autostradzie” — oświadczyła strona rosyjska.

W Rosji, w weekend, doszło do zniszczenia mostów; w atakach zginęli również cywile ■

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Protest przeciwko planowanemu usunięciu pomnika litewskiej poetki

Justyna Giedrojc

Z inicjatywy Związku Pisarzy Litwy w Wilnie odbyło się czytanie poezji Salomėi Nėris. Spotkanie było też cichą formą protestu.

Spotkanie poetyckie miało miejsce pod pomnikiem poetki w pobliżu gimnazjum Vyčio przy ul. Vilniaus 32. Do 15 maja 2024 r. ta placówka edukacyjna nosiła imię Salomėi Nėris.

CICHA FORMA PROTESTU

Czytanie poezji było cichą formą protestu wyrażającą sprzeciw wobec planowanego zniesienia pomnika litewskiej poetki.

Taką decyzję powzięły władze samorządu stołecznego. Podjęto ją opierając się o rekomendacje Komisji ds. desowietyzacji, działającej przy Litewskim Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego.

— Nie negujemy ani nie podważamy zdolności poetyckich Nėris. Jednocześnie jednak postrzegamy ją jako zdrajczynię, osobę, która współpracowała z władzami sowieckimi przeciwko interesom Litwy. Komisja jednogłośnie uznała, że pomnik należy usunąć z przestrzeni publicznej. Decyzję poparł samorząd stołeczny, ale wnuczka poetki Salomėja Bučaitė oraz Litewskie Stowarzyszenie Artystów zaskarżyły tę decyzję w sądzie. Teraz już znamy wyrok sądu, zgodnie z którym pomnik powinien zostać usunięty — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Vitas Karčiauskas, przewodniczący komisji.

DEMONTAŻ MONUMENTU

Salomėja Nėris (właśc. Salomėja Bačinskaitė-Bučienė) jest uznaną poetką, ale jej życiorys wzbudza wiele kontrowersji wśród opinii publicznej. W 1940 r. poetka w charakterze deputowanej do Sejmu Ludowego została wydelegowana do Moskwy, aby prosić w Radzie Najwyższej ZSRR o przyłączenie Litwy do Związku Sowieckiego. Jest też autorką poematu na cześć Stalina.

Po decyzji Sądu Apelacyjnego stołeczne władze zapowiedziały rozpoczęcie konsultacji w sprawie demonstatażu monumentu.

— Pomnik Salomėi Nėris podobnie jak wiele innych monumentów zostanie przeniesiony w inne miejsce, gdzie można będzie go oglądać. Być może będzie to Park Grutas. Demontaż rozpocznie się prawdopodobnie jesienią — poinformowała Kamilė Gogelienė, radna samorządu stołecznego, przewodnicząca Komisji pamięci historycznej.

Urzędniczka samorządowa zaznacza, że Wilno jest na końcowym etapie desowietyzacji przestrzeni publicznych. Obecnie z budynków usuwane są rosyjskojęzyczne tablice pamiątkowe, niektóre zostaną zamienione tablicami litewskojęzycznymi.

SPOTKANIE POD POMNIKIEM

W spotkaniu pod pomnikiem poetki udział wzięło blisko 100 osób. Obecni byli m.in. reżyser Gytis Padegimas, poetka Indrė Palčinskaitė, europoseł Vytenis Povilas Andriukaitis. Uczestnicy wydarzenia spodziewają się, że w kwestii usunięcia monumentu ponownie wypowie się prezydent Gitanas Nausėda.

„Prezydent nieraz mówił, że nie popiera decyzji o usunięciu pomnika” — przemawiał Gytis Padegimas. Zdaniem reżysera, działalność poetki należałoby ocenić w kontekście tamtego okresu, biorąc pod uwagę panujące wówczas warunki polityczne. Podczas spotkania padały propozycje umieszczenia tabliczki informacyjnej przy monumencie, z przedstawieniem najbardziej kontrowersyjnych momentów z życia poetki.

Pomnik jest dziełem rzeźbiarza Vlada Vildžiūnasa oraz architektów Gediminasa Baravykasa i Gytisa Ramunisa. Został ustawiony w 1974 r., w 1993 r. wciągnięty do rejestru dóbr kultury.

PRZEMIANOWANO ULICĘ

Ustawa o zakazie propagowania reżimów totalitarnych, autorytarnych oraz ich ideologii, czyli ustawa o desowietyzacji weszła w życie 1 maja 2023 r. Celem tego aktu prawnego było m.in. stworzenie warunków do usunięcia z przestrzeni publicznej symboli totalitaryzmu i autorytaryzmu: pomników, tablic pamiątkowych itd. W ramach procesu desowietyzacji w ub. roku przemianowano ulicę Salomėi Nėris. Obecnie jest to ulica Vėtrungių. ■

Stołeczne władze zapowiedziały demontaż pomnika Salomėi Nėris
| Fot. Marian Paluszkievicz

Od grudnia pociąg Wilno-Warszawa o godzinę szybszy. List intencyjny podpisany, a to nie koniec planów

W kwietniu na łamach „Kuriera Wileńskiego” donosiliśmy o planach przyspieszenia połączenia kolejowego Wilno-Warszawa. Są już pierwsze listy intencyjne. Od grudnia podróż ma być szybsza o godzinę, trzy razy dziennie — a docelowo nawet co cztery godziny.

Litewski przewoźnik pasażerski LTG Link oraz polska spółka PKP Intercity podpisały list intencyjny dotyczący rozwoju połączeń między Polską a Litwą. Zgodnie z planami, od grudnia czas przejazdu z Warszawy do Wilna skróci się o około godzinę. Pasażerowie skorzystają z trzech połączeń dziennie, z przesiadką w litewskiej Mockavie (Maćkowo), która ma trwać nie więcej niż 20 minut.

„To plany na najbliższy czas, ale podpisany właśnie list intencyjny umocni współpracę w celu poprawy połączeń między Polską a Litwą. Docelowo podróż z Warszawy do Wilna potrwa niespełna 7 godzin” — przekazało w poniedziałek 26 maja PKP Intercity.

Od grudnia podróż z Warszawy do Wilna koleją skróci się o około godzinę
Fot. Marian Paluszkiewicz

NOWE TRASY I ZWIĘKSZONA CZĘSTOTLIWOŚĆ

Obecnie do Wilna dziennie realizowane jest jedno połączenie z Krakowa przez Warszawę ze stacją przesiadkową w litewskiej Mockavie.

Nowe plany przewidują trzy połączenia dziennie już od końca bieżącego roku, z możliwością rozszerzenia siatki do czterech par dziennie. Docelowo pociągi mają kursować mniej więcej co cztery godziny. Rozkłady jazdy będą tak zaplanowane, aby umożliwiała przesiadki w Warszawie, Kownie i Wilnie na inne połączenia krajowe i międzynarodowe.

Oprócz obecnego połączenia, koordynowane są dwie nowe trasy: z zachodniej części Polski przez Poznań i Warszawę oraz z Suwałk. Obie spółki opracowują również wspólny model sprzedaży biletów — pasażerowie będą mogli dokonać zakupu biletu z rezerwacją miejsca, zarówno w komunikacji międzynarodowej, jak i w relacjach

krajowych, za pośrednictwem stron internetowych lub aplikacji mobilnych przewoźników.

Podpisany list intencyjny uwzględnia również przygotowania do uruchomienia połączeń pasażerskich na nowej linii kolejowej Rail Baltica. Projekt ten stanowi element szerszej strategii integracji infrastrukturalnej w regionie bałtyckim.

„Jednym z naszych priorytetów jest rozszerzenie siatki połączeń międzynarodowych, a w tym szczególnie nacisk chcemy położyć na rozwój połączeń z Litwą. Jest to

Litewski przewoźnik pasażerski LTG Link oraz polska spółka PKP Intercity podpisały list intencyjny dotyczący rozwoju połączeń między Polską a Litwą. Zgodnie z planami, od grudnia czas przejazdu z Warszawy do Wilna skróci się o około godzinę.

istotne z punktu widzenia realizowanej inwestycji w Rail Baltica stanowiącej europejski projekt połączenia bałtyckich państw” — podkreślił prezes PKP Intercity Janusz Malinowski.

„Partnerzy listu intencyjnego postanowili, że w rozkładach jazdy uwzględnią możliwości przesiadek na stacjach w Warszawie, Kownie i Wilnie do pociągów międzynarodowych i krajowych obsługiwanych przez LTG Link i PKP Intercity” — poinformowało PKP Intercity.

W kwietniu „Kurier Wileński” pisał o planach, by już w 2027 r. czas podróży na linii Wilno-Warszawa skrócił się nawet o połowę. To miałyby nastąpić dzięki lepszemu skomunikowaniu pociągów w punkcie przesiadkowym oraz dzięki inwestycjom, które pozwolą rozwijać większe prędkości. Jednak kolejarz z Solecznik, Seweryn Wołosewicz, wyrażał wtedy sceptycyzm wobec ambitnego terminu. Zwracał uwagę na czas realizacji innych połączeń, które nie były szybsze niż trzy lata.

Opr. J.B. na podst. BNS, PAP

Mieszkańcy oddalonych wsi mogą pozostać bez możliwości kupienia chleba

Honorata Adamowicz

Na Litwie wciąż są miejsca, gdzie nie działa ani jeden sklep, a jedyną szansą na codzienne zakupy są tzw. sklepy mobilne.

To one docierają do najdalszych zakątków kraju, gdzie nie ma sklepów, a mieszkają głównie starsze osoby. Wkrótce jednak i te mogą zniknąć.

Sklepy mobilne też są zagrożone. Od 1 maja tego roku obowiązuje wymóg stosowania inteligentnych kas fiskalnych. Właściciele takich sklepików mogą zrezygnować z prowadzenia działalności z powodu poważnych wyzwań i dodatkowych obciążeń finansowych.

— W naszej wsi mieszka 11 osób, najmłodsza ma 72 lata; wszyscy są schorowani. Najbliższy sklepik znajduje się sześć kilometrów od naszej miejscowości. Większość osób jest samotna, ponieważ dzieci mieszkają w miastach czy za granicą. Do niektórych przyjeżdżają one raz, dwa razy w miesiącu, a do niektórych nawet raz do roku. Zakupy robimy w „autoławce” i jeżeli nie będzie ona do nas przyjeżdżała, to po prostu nie będziemy mieli co jeść. Sklepik przyjeżdża do nas raz w tygodniu, w piątki po południu. Więc zakupy robimy na cały tydzień. Sprzedawcę znamy już wiele lat, więc jeżeli coś potrzebujemy, to zawsze możemy poprosić; kupuje nam także leki. Dla nas to prawdziwy zbawiciel — opowiada nam 80-letnia Józefa z rejonu Solecznickiego.

Komunikacja miejska na takich wsiach prawie nie istnieje. Miejskie autobusy jeżdżą czasami tylko raz na dzień. Do najbliższego sklepiku jest nawet kilka kilometrów — dla osoby starszej odległość nie do pokonania.

— W mieście nie byłam już dwa lata. Do przystanku mam daleko, a i autobus jeździ raz dziennie. Do mnie co dwa tygodnie stara się przyjechać córka, ale nie zawsze jej się to udaje. Wiadomo — praca, obowiązki. Nie wiem, jak będziemy żyli, jeżeli nie będzie do nas przyjeżdżał sklep. Niektórzy mieszkańcy żartują, że umrzemy i nikt się o tym nie dowie — mówi ze smutkiem pani Józefa.

Przyjazd sklepu mobilnego dla wielu mieszkańców tych miejscowości jest to wydarzenie towarzyskie.

Właśnie przy takim sklepiku w jednym miejscu zbierają się w prawie wszyscy sąsiedzi.

— Do nas pan Stanisław ze swoim towarem przyjeżdża już ponad 15 lat. Żartujemy, że normalni ludzie czekają do niedzieli, żeby pójść do kościoła, bo dla wielu osób starszych to jedyna atrakcja. A dla nas przyjazd pana Stanisława. Chociaż mieszkamy w jednej wsi, to czasami z sąsiadami nie widzimy się przez tydzień, ale w sobotę z rana to tak jak do kościoła idziemy na zakupy. Tutaj spotykamy się wszyscy, rozmawiamy, żartujemy. Stanisław nam opowiada o tym, co tam w mieście. Oczywiście, że boimy się, co będzie, jeżeli przestanie do nas przyjeżdżać. Dla nas to będzie prawdziwa tragedia — opowiada 77-letnia pani Jadwiga z rejonu wileńskiego.

Romualdas z Uciany sklepem mobilnym po wsiach jeździ już prawie 20 lat i jak mówi, zyski z takiego biznesu są bardzo małe.

— Co tu można zarobić? To już nie biznes, a raczej przyzwyczajenie. Cen też nie chcę bardzo zawyżać, bo wiem, jak trudno im jest przeżyć

i że liczą każdy cent. Nasza władza nie myśli o ludziach. Teraz gdy trzeba zainwestować w te kasy, to chyba zrezygnuję z tego biznesu. Nie mam wyjścia. Nie wiem, co ci biedni ludzie będą robili — mówi Romualdas

Jak mówi, czasami sam handel trwa pół godziny, a następnie przez kilka godzin trwa rozmowa o zdrowiu, o pogodzie, o tym, co się dzieje u nich, o miejskich aktualnościach.

— Znam tych wszystkich ludzi po imieniu. Wiem, co kto lubi, kto jakie ma choroby. Jeżeli ktoś nie przychodzi na zakupy, to już pytam sąsiadów, co się stało. Jeżeli jest ktoś chory, to po handlu zajeżdżam do tej osoby, żeby zawieźć zakupy. Jeżeli ktoś nie ma pieniędzy, to bez problemu czekam — zaznacza Romualdas.

Airinas Jermolajewas, przewodniczący Litewskiego Stowarzyszenia Drobnych Przedsiębiorców i Handlowców w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznacza, że małe przedsiębiorstwa borykają się z coraz większą liczbą nowych wymogów.

13.>>

Obecnie istnieje wrażenie, że państwo chce wyeliminować małe sklepy, aby pozostały tylko duże supermarkety — uważają w Litewskim Stowarzyszeniu Drobnych Przedsiębiorców i Handlowców **Fot. Marian Paluszkiwicz**

12.>>

Należą do nich nie tylko nowoczesne kasy fiskalne, ale również coraz nowsze zezwolenia na prowadzenie działalności.

— Myślę, że z powodu tych nowoczesnych kas większość małych przedsiębiorców zrezygnuje z handlu, ponieważ jest to bardzo duże wyzwanie; po pierwsze samo urządzenie jest bardzo drogie, a po drugie do jego obsługi potrzebny jest internet. Większość przedsiębiorców handlujących na wsiach z mobilnych sklepów to osoby starsze, które nie będą w stanie obsłużyć nowych kas. Wkrótce nadejdzie dzień, w którym nie tylko nie będzie już sklepów samochodowych, ale także nie będzie już małych sklepów w małych miejscowościach, gdzie mieszkają osoby starsze — podkreśla Jermolajewas.

Jak mówi, przede wszystkim rząd musi zmienić swoje podejście do małych przedsiębiorców, nie niszczyć ich, ale zachęcać, pomagać im, być może nawet finansowo.

— Dlaczego teraz nikt nie mówi o jakimś możliwym dofinansowaniu kas fiskalnych? Przecież mówimy o najmniejszych przedsiębiorcach. Niektórym słowo „przedsiębiorca” kojarzy się z wielkim kapitałem. A przecież drobny przedsiębiorca po prostu tworzy sobie miejsce pracy i przejeżdża przez te wioski, aby pomóc samotnym ludziom mieszkającym w odległych obszarach. Postawa państwa powinna zostać jak najszybciej zmieniona i należy wprowadzić mechanizm zachęcający do tworzenia przedsiębiorstw, w szczególności w regionach. Obecnie istnieje wrażenie, że państwo chce wyeliminować te małe firmy, aby pozostały tylko duże supermarkety — zaznacza.

Nie ma prawdziwych statystyk na temat tego, ile takich sklepów samochodowych aktualnie przejeżdża przez wioski. Nasz rozmówca twierdzi, że liczba takich sklepów znacznie spada. Bardzo trudno jest jeździć z tymi sklepami samochodowymi, ponieważ drogi w wioskach są bardzo złe, istnieją wymagania dotyczące sprzedaży żywności, potrzebne są specjalne lodówki, a teraz nowe inteligentne kasy fiskalne.

— W tych sklepach samochodowych nie ma elektryczności, więc kasy fiskalne muszą być naładowane, a internet też nie zawsze jest dostępny. Problemów jest mnóstwo. Mogę śmiało powiedzieć, że liczba takich sklepów motoryzacyjnych zmniejszyła się już o połowę, a wkrótce ich zupełnie nie będzie. Po wszystkich analizach kosztów paliwa, kosztów produktów, po prostu nie opłaca się człowiekowi jeździć przez te wioski — wymienia.

W ministerstwie finansów poinformowano nas, że przyjęte w 2021 r. zmiany w ustawie o administracji podatkowej wprowadziły obowiązek rozpoczęcia przez osoby fizyczne i prawne prowadzące działalność gospodarczą zgłaszania do Państwowej Inspekcji Skarbowej (PIP) danych dotyczących płatności z tytułu sprzedaży towarów i usług oraz stosowania nowych kas rejestrujących spełniających wymagania techniczne. Jednocześnie zdecydowano się na etapowe wdrażanie zmian, nie od momentu uchwalenia ustawy — w celu umożliwienia przygotowania się do nadchodzących zmian w ciągu dwóch lat lub dłuższego okresu, np. dla małych firm o rocznych obrotach poniżej 300 tys. euro, w ciągu czterech lat.

— Można zauważyć, że inteligentne kasy fiskalne, w przeciwieństwie do kas fiskalnych szeroko stosowanych na Litwie w przeszłości, mają funkcjonalność umożliwiającą praktyczne wdrożenie ustawy o zaokrągłaniu rozliczeń gotówkowych, która wymaga od sprzedawcy zaokrąglenia całkowitej kwoty do najbliższej

wielokrotności pięciu eurocentów od 1 maja 2025 r., gdy kupujący reguluje płatność za towary lub usługi gotówką — poinformowano nas.

Według resortu finansów wymogi techniczne inteligentnych kas fiskalnych zapewniają niezmiennosc danych, a dane przekazywane do VMI (urzędu skarbowego red.), wraz z innymi danymi dostępnymi i otrzymywanymi przez VMI, poprzez zastosowanie dostępnych narzędzi analizy ryzyka, pozwalają na kontrolę w czasie rzeczywistym, bardziej precyzyjnie, bez ingerencji w uczciwych podatników, oraz na identyfikację potencjalnie ryzykownych podatników, którzy uchylają się od zobowiązań podatkowych. Ponadto MMI ocenia obecnie, w jaki sposób dane mogłyby zostać wykorzystane w celu uproszczenia procedur podatkowych.

Jednocześnie ważne jest, aby firmy korzystające z inteligentnych kas fiskalnych i przesyłające dane do VMI, zmniejszyły obciążenia administracyjne, eliminując potrzebę wypełniania papierowej kasy fiskalnej. Obecnie na rynku dostępne są następujące rodzaje inteligentnych kas fiskalnych (i.EKA): — z modułem bezpieczeństwa — kasy te przesyłają dane do VMI okresowo (raz dziennie). Ich ceny zaczynają się od 400 euro. Z wirtualną fiskalizacją — te przesyłają dane do VMI w czasie rzeczywistym. Wstępna cena: od 400 euro. Firmy mogą rejestrować płatności za pomocą oprogramowania do wirtualnej fiskalizacji na swoich inteligentnych urządzeniach (tablet lub telefon komórkowy). Dane są przysyłane do urzędu skarbowego w czasie rzeczywistym. Wstępna cena od 200 euro rocznie.

— Jednocześnie pragniemy zauważyć, że ustawa o zatwierdzeniu budżetu Republiki Litewskiej na lata 2025-2027 przewiduje wszystkie oczekiwane dochody budżetu państwa i przydziela środki menedżerom ds. środków, a Ministerstwo Finansów nie posiada żadnych innych rezerw środków, które mogłyby zostać wykorzystane do zrekompensowania kosztów zakupu kas fiskalnych — podkreślono. ■

Airinas Jermolajewas, przewodniczący Litewskiego Stowarzyszenia Drobnych Przedsiębiorców i Handlowców w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznacza, że małe przedsiębiorstwa borykają się z coraz większą liczbą nowych wymogów.

Należą do nich nie tylko nowoczesne kasy fiskalne, ale również coraz nowsze zezwolenia na prowadzenie działalności.

Na Litwie rośnie poczucie solidarności społecznej?

Mieszkańcy Litwy chętnie przekazują środki pieniężne na cele społeczne. To pokazuje, sędzi profesor Bogusław Gruzewski, że chociaż nadal w dużym stopniu panuje stanowisko egocentryczne, to zwiększa się też zrozumienie względem solidarności społecznej.

Antoni Radczenko

Ponad połowa mieszkańców w ostatnim roku przekazała pomoc finansową na różne organizacje pozarządowe oraz inicjatywy społeczne. Bardziej aktywne na tej płaszczyźnie są kobiety. W ciągu ostatnich 12 miesięcy 61 proc. mieszkank Litwy przekazało środki finansowe na różne inicjatywy społeczne. W przypadku mężczyzn odsetek jest na poziomie 56 proc. Tak wynika z badań opinii publicznej przeprowadzonych przez agencję Norstat.

NIEOBOWIĄZKOWO BOGACI

„Ludzie ofiarowują pieniądze na dzieci, organizacje pozarządowe, inicjatywom opieki nad zwierzętami. W ostatnim czasie zwłaszcza wzrosła pomoc Ukrainie. W kontekście wojny wielu zrozumiało, jak ważne jest okazanie pomocy tym, którzy ją potrzebują” — podano w specjalnym oświadczeniu wypowiedź szefa działu spraw korporacyjnych i komunikacji sieci handlowej „Lidl” Antanasa Bubnelisa.

Ekonomista i dyrektor Instytutu Pracy i Badań Społecznych prof. Bogusław Gruzewski uważa, że ludzie dobrowolnie przeznaczają własne pieniądze na działalność społeczną lub charytatywną, kiedy są wystarczająco bogaci. Często przekazują swoje środki finansowe ze względu na poczucie solidarności społecznej. Dobrym przykładem jest fundusz blokadowy. Inicjatywa powstała w kwietniu 1990 r., kiedy władze ZSRS ogłosiły blokadę ekonomiczną Litwy, która miesiąc wcześniej zagłosowała za niepodległością. Pieniądze zebrane w ramach inicjatywy były przeznaczone dla osób mało majątnych, niepełnosprawnych, wielodzietnych. W ra-

Widzimy nie tylko chęć pomocy, ale również realizację tego celu — mówi Bogusław Gruzewski

Z danych Litewskiego Centrum Rejestrów wynika, że na koniec 2024 r. na Litwie działało 6 756 organizacji pozarządowych. Od 1 stycznia 2025 r. tylko organizacje społeczne mogą otrzymać odpisy od podatku w wysokości 1,5 proc.

mach akcji udało się zebrać pokaźną sumę. — Wówczas na Litwie poziom dobrobytu nie był wysoki, a mimo wszystko udało się zebrać miliony dolarów. Największymi ofiarodawcami byli ludzie starsi, emeryci. To byli ludzie, którzy mocno cenili niezależność oraz wysiłki państwa i narodu. Moim zdaniem podane teraz dane świadczą właśnie o tym, że mieszkańcy Litwy szanują swój kraj. Nie oznacza to, że są najbogatsi. Są to ci,

którzy rozumieją, że dane inicjatywy, instytucje są potrzebne i społecznie pomocne — oświadcza rozmówca.

NOWA JAKOŚĆ

Kolejnym elementem, zdaniem Gruzewskiego, jest odpowiednia jakość organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych. — W pewnym stopniu odzwierciedla to stopień doskonałości naszego państwa. Organizacje pozarządowe nie tylko są, ale również potrafią siebie zaprezentować. Są widoczne i budzą zaufanie społeczne. Z pewnością świadczy to pozytywnie o zachodzących zmianach społecznych w kraju. Widzimy nie tylko chęć pomocy, ale również realizację tego celu — oświadcza ekonomista, którego zdaniem wojna w Ukrainie również pozytywnie wpłynęła na zacieśnianie więzi społecznych: —

14.>>

Dzięki wsparciu walczącej z rosyjską agresją Ukrainy widzimy pewien zryw społeczny, który buduje nasze społeczeństwo i naszą przyszłość. Solidarność i wzajemna pomoc społeczna to są bardzo ważne wartości dla przyszłości narodu. Zwłaszcza w czasach niepewności.

Z badań wynika, że bardziej hojni są mieszkańcy dużych miast. 69 proc. wileńszczan oświadczyło, że w ciągu 12 miesięcy przekazało pieniądze na cele charytatywne oraz społeczne. W Szawłach i Poniewieżu — 63 proc., w Kownie — 61 proc., natomiast w Kłajpedzie — 46 proc.

— Większa aktywność w dużych miastach jest wytłumaczalna. Po pierwsze, w większych miastach jest więcej osób pracujących i mających stałe dochody. Są to osoby, które korzystają z zachodzących pozytywnych zmian gospodarczych w naszym kraju. Osoby mniej zarabiające, będące na zasiłkach państwowych, emeryci bardzo często fizycznie nie mogą przeznaczyć pieniędzy na działalność społeczną. Po drugie, mieszkańcy dużych miast są bardziej poinformowani. Częściej dociera do nich informacja o konkretnych akcjach społecznych — tłumaczy Gruzewski.

MYŚLENIE EGOCENTRYCZNE

Zdaniem dyrektora Instytutu Pracy i Badań Społecznych obecne badania pokazują społeczne

nastawienie. — Widzimy, że wzrasta poczucie solidarności w społeczeństwie. Nie jest ono, w moim przekonaniu, dostateczne. Wpływ na to ma rozwarstwienie społeczne. Ten wskaźnik jest jeden z większych w Unii Europejskiej. Ten stan rzeczy dobrze ilustrują dyskusje na temat reformy podatkowej. Niestety nadal w społeczeństwie panuje takie egocentryczne nastawienie. Nie ma zrozumienia, że państwo inaczej nie potrafi „zarobić”, jak tylko przez nasze podatki. To, plus pewne przejawy korupcji w różnych dziedzinach, przeszkadza w zrozumieniu, że „państwo to również ja”. Niemniej jednak te badania pokazują, że w litewskim społeczeństwie jest coraz więcej zdrowej atmosfery. Dostrzega się problemy i chociaż mamy niewielki wpływ na ich rozwiązanie, to jednak możemy coś zmienić na lepsze — oświadcza Bogusław Gruzewski.

Z danych Litewskiego Centrum Rejestrów wynika, że na koniec 2024 r. na Litwie działało 6 756 organizacji pozarządowych. Od 1 stycznia 2025 r. tylko organizacje społeczne mogą otrzymać odpisy od podatku w wysokości 1,5 proc. Mają też prawo ubiegać się o dofinansowanie ze strony państwa oraz samorządu. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

MRF MEDIJU
RĖMIMO
FONDAS

■ 50 proc. mieszkańców Litwy przekazuje pieniądze na działalność charytatywną

Spadek turystyki wjazdowej

W ubiegłym roku na Litwę przyjechało mniej turystów, ale wydali więcej. W ubiegłym roku na Litwę przyjechało 2,38 mln zagranicznych turystów — o 1 proc. mniej niż w 2023 r. (2,4 mln) i o 17 proc. mniej niż przed pandemią koronawirusa w 2019 r. (2,87 mln).

W ubiegłym roku turyści wydali w kraju 966,6 mln euro, o 1 proc. więcej niż rok wcześniej, ale o 1 proc. mniej niż w 2019 r., podała w piątek 23 maja Państwowa Agencja Danych. Liczba noclegów przyjeżdżających turystów spadła o 3,7 proc. do 9,5 mln w ciągu roku i o 19 proc. w okresie sześciu lat. W ubiegłym roku zatrzymywali się średnio na cztery noce. „Sytuacja nie jest zbyt radosna (...). Nastąpiła zmiana nawyków podróżujących — coraz częściej wyjazdy organizowane są indywidualnie, w mniejszych grupach (...), więc być może pozostały jakieś cienie po pandemii, choć statystyki pokazują, że stopniowo się odradza” — powiedziała na konferencji prasowej Milda Plepytė-Rainienė, dyrektorka wykonawcza Litewskiego Stowarzyszenia Turystycznego.

Według niej zauważalne jest, że turyści przyjeżdżający na Litwę coraz mniej martwią się niepokojami geopolitycznymi.

Według danych Państwowej Agencji Danych, w ubiegłym roku najwięcej turystów przyjechało z Łotwy (412 800 podróży), Polski (351 100), Niemiec (242 800), Estonii (156 100), Białorusi (154 300) i Wielkiej Brytanii (100 400).

Najczęściej odwiedzanymi miastami były Wilno (38 proc.), Kowno (21 proc.), Kłajpeda (10 proc.) i Połaga (7 proc.).

Jednocześnie wzrosła turystyka wjazdowa z Litwy — liczba wyjazdów wzrosła o 6 proc. do 2,28 mln, a liczba noclegów — o 7 proc. do 15,9 mln w ubiegłym roku.

Litewscy turyści udawali się głównie do Turcji (233 000), Łotwy (227 700), Polski (184 600), Wielkiej Brytanii (171 700), Niemiec (151 100) i Norwegii (119 400).

Opr. J. B. na podst. BNS

Inspektorzy Michelin ocenili jakość kuchni i obsługi na Litwie

Justyna Giedrońc

Dziś w przewodniku Michelin Litwa ma 37 restauracji — w tym cztery z jedną gwiazdką.

— Cieszymy się, że restauracjom z gwiazdką Michelin udało się zachować to prestiżowe wyróżnienie. Nie byliśmy tego całkowicie pewni, bo branża gastronomiczna duszona jest wysokimi podatkami — mówi dla „Kuriera Wileńskiego” Evalda Šiškauskienė, prezeska Litewskiego Stowarzyszenia Hoteli i Restauracji.

INSPEKTORZY PODRÓŻOWALI PO CAŁYM KRAJU

W ubiegłym roku gwiazdkami Michelin odznaczone zostały cztery stołeczne restauracje: „Demo”, „Džiaugsmas”, „Pas mus” i „Nineteen18”.

W tym roku inspektorzy Michelin ponownie odwiedzili Litwę. Podróżowali po całym kraju, by ocenić jakość kuchni i obsługi.

— Celem wizyty było rozszerzenie obecności przewodnika Michelin na Litwie oraz przyznanie wyróżnień dla lokalnych restauracji. Cieszymy się, że wyróżnione zostały nie tylko stołeczne restauracje. Do przewodnika Michelin trafiła m.in. restauracja „Alba Bistro” w Kłajpedzie. 37 lokali gastronomicznych w jednym z najbardziej prestiżowych przewodników kulinarnych na świecie to bardzo dobre osiągnięcie dla Litwy. Obecnie turystyka kulinarna nabiera coraz więcej popularności, wyróżnione przez inspektorów Michelin lokale przyciągają turystów z całego świata, a to oznacza większe wpływy do budżetu państwa. Wyróżnione restauracje są pewnego rodzaju wizytówką Litwy. Dlatego też spodziewamy się, że władze uwzględnią to i zmniejszą podatek VAT dla lokali gastronomicznych — komentuje Evalda Šiškauskienė.

Obecnie podatek VAT (PVM) dla kawiarni i restauracji wynosi 21 proc.

DANIA W PRZYSTĘPNEJ CENIE

Czterem kolejnym lokalom przyznano wyróżnienie Michelin Bib Gourmand. Są to restauracje: „Kristoforas”, „El Gato Negro”, „BARN Bistro” i „Augustin”. Oznacza to, że w tych lokalach można zjeść dobre danie w przystępnej cenie. Ogółem na Litwie jest teraz osiem restauracji z takim wyróżnieniem. W ub. r. Bib Gourmand przyznano stołeczny restauracjom „14Horses”, „Gaspar’s”, „Le Travi” oraz „Nüman” w Kownie.

WSPARCIE LOKALNYCH DOSTAWCÓW

Dwie restauracje odznaczono Zieloną Gwiazdkę Michelin. To wyróżnienie przyznawane jest lokalom ga-

Zielona Gwiazdka jest pierwszym prestiżowym wyróżnieniem dla restauracji „Red Brick” w miejscowości Radiškis w rejonie wiłkomierskim. Z kolei dla stołecznej restauracji „Demo” jest to już kolejne odznaczenie — w ub. r. lokal został odznaczony gwiazdką Michelin.

stronomicznym dbającym o rozwój i środowisko. Otrzymują ją miejsca, które wspierają lokalnych dostawców, ograniczają odpady, a także promują ekologiczne praktyki.

Zielona Gwiazdka jest pierwszym prestiżowym wyróżnieniem dla restauracji „Red Brick” w miejscowości Radiškis w rejonie wiłkomierskim. Z kolei dla stołecznej restauracji „Demo” jest to już kolejne odznaczenie — w ub. r. lokal został odznaczony gwiazdką Michelin.

WYSOKA JAKOŚĆ I UMIEJĘTNOŚĆ

— Litwa może pochwalić się wieloma świetnymi restauracjami i zdolnym szefami kuchni. Gwiazdki Michelin potwierdzają ich wysoką jakość i umiejętności. W tym roku specjalnym wyróżnieniem Michelin w kategorii „Najlepszy młody szef kuchni” został odznaczony Darek Medvedevas z restauracji „Augustin” — podkreśla prezeska Litewskiego Stowarzyszenia Hoteli i Restauracji.

Każda restauracja może otrzymać maksymalnie trzy gwiazdki Michelin. Takich lokali na świecie jest zaledwie 100, większość znajduje się we Francji i w Japonii. Lokali z dwiema gwiazdkami jest ponad 400, z jedną około 2 tys. ■

Litwa może pochwalić się wieloma świetnymi restauracjami i zdolnym szefami kuchni **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Już latem po Wilii popłynie wodny transport publiczny, kajaki i statki

Justyna Giedrojć

W sezonie letnim w Wilnie organizowane będą rejsy statkiem. Można też będzie wynająć kajak i wybrać się na spływ po Wilii i Wilence.

— Już tego lata zostanie uruchomiony publiczny transport wodny — zapowiada Gabrielius Grubinskas, rzecznik samorządu stołecznego.

LEGENDARNA „RYGA”

Najbardziej popularną wodną wycieczką po Wilii jest rejs legendarnym statkiem „Ryga”. Statek kursuje codziennie co godzinę, od 11.00 do 20.00. Odpływa z przystani przy moście Króla Mendoga, płynie w górę Wilią do malowniczych Wołokumpi i z powrotem do centrum. Wycieczka trwa od 45 do 60 minut. Statek rusza, gdy na pokładzie zbierze się co najmniej 10 pasażerów, jednocześnie na pokładzie może przebywać 100 osób. Rejsy pozwalają zrelaksować się w otoczeniu przyrody, umożliwiając podziwianie krajobrazów i architektury miasta. Bilet kosztuje 12 euro, dzieci w wieku 5-15 lat zapłacą 6 euro, dzieciom w wieku poniżej 5 lat bilet nie jest potrzebny. Statek można wynająć na imprezy czy sesje fotograficzne. „Ryga” ma już 71 lat. Statek zbudowano w Kownie w 1954 r. Nowy właściciel przeprowadził gruntowny remont — zostało wymienione dno, naprawiono silnik, zamontowano nowe instalacje techniczne, zmieniono kołowrót.

SPEŁWY KAJAKOWE ZYSKUJĄ NA POPULARNOŚCI

Latem po Wilii można będzie pływać katamaranem albo kajakiem. Ofert jest sporo. Ostatnio wielką popularnością cieszą się spływy kajakowe po Wilii i Wilence. Można wybrać się na spływ, który potrwa godzinę albo nawet 15 godzin. Dwie godziny zajmie spływ na trasie Park Regionalny w Werkach —

Najbardziej popularną wodną wycieczką po Wilii jest rejs statkiem „Ryga”
Fot. Marian Paluszkiwicz

Biały Most. Z kolei spływ kajakiem na trasie Niemenczyn — Biały Most potrwa około siedmiu godzin, a na trasie Biały Most — Kiernów — 15.

WIELKA NOWOŚĆ W TRANSPORCIE PUBLICZNYM

Już wkrótce po Wilii zaczną kursować elektryczne pojazdy wodne.

— Projekt ma na celu nie tylko ułatwienie komunikacji miejskiej, ale także promocję zrównoważonego transportu. Integracja elektrycznego transportu wodnego z systemem transportu publicznego odbędzie się w trzech etapach. Zakończenie pierwszego etapu zaplanowano w najbliższym czasie. Powstanie połączenie transportowe Żyrmuny — Zwierzyniec z sześcioma przystankami — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” rzecznik samorządu.

Podkreśla, że dzięki zintegrowaniu połączenia transportu wodnego z istniejącym systemem transportu publicznego powstanie m.in. możliwość przesiadki ze statku do trolejbusu czy autobusu na jednym z największych punktów przesiadkowych transportu publicznego — przystanku Zielony Most.

Jednorazowy bilet zakupiony za pomocą aplikacji będzie kosztować

3 euro, zaś kupując bilet na statku i płacąc za niego zbliżeniowo (kartą), zapłacić trzeba będzie 4 euro. Będą obowiązywać różnego rodzaju bilety ulgowe i rodzinne.

Elektryczny transport wodny został uruchomiony w wielu miastach europejskich dopiero 2-4 lata temu. Wodne pojazdy kursują w Kopenhadze, Sztokholmie, Oslo, Londynie, Berlinie.

„Rosnąca tendencja do włączania tego typu pojazdów do systemów transportu publicznego odzwierciedla rosnącą troskę o ochronę środowiska i odpowiada na potrzebę zrównoważonych rozwiązań w zakresie mobilności miejskiej” — czytamy na stronie internetowej samorządu.

MIESZKAŃCY WYBRALI NAZWY DLA STATKÓW

W głosowaniu wzięło udział ponad 4 tys. osób, wybierających nazwy czterech elektrycznych statków pasażerskich, które rozpoczną regularne rejsy po rzece Wilii tego lata. Decyzją głosujących statki elektryczne otrzymają następujące nazwy — „Geležinis Vilkas” (pol. Żelazny Wilk), „Rytas” (pol. Poranek), „Smilga” (pol. Wiechlina) i „Lašiša” (pol. Łosoś). ■

Zespoły z Wileńszczyzny w Jurmale

17 maja w lotewskim mieście Jurmala odbył się międzynarodowy festiwal-konkurs tańca „Baltic Amber Jūrmala 2025”. Każdego roku festiwal ten gromadzi miłośników tańca z różnych zakątków świata. W tym roku Litwę po raz kolejny reprezentowały zespoły działające przy Centrum Kultury w Rudominie oraz w jego filiach w Mariampolu i Czarnym Borze — Zespół Pieśni i Tańca Ludowego „Rudomianka”, Zespół Tańca Ludowego „Hałas”, Zespół Taneczny „Kropelki”, Zespół Taneczny „Małwy” oraz Dziecięcy Zespół Taneczny „Žiogeliai”.

Zespoły z Wileńszczyzny oczarowały publiczność. Zarówno najmłodszy, jak i starsi tancerze zaprezentowali się z jak najlepszej strony, zarażając wszystkich energią, uśmiechami i pasją. Pomysłowość choreografów i kierowników artystycznych, a także pracowitość i oddanie członków zespołów wspólnej sprawie zaowocowały sukcesem. Zespoły nie zawiodły

Nasi tancerze są szczęśliwi, że mogą reprezentować Wileńszczyznę na arenie międzynarodowej

naszych oczekiwania i doskonale wystąpiły na lotewskiej scenie.

Jurmala po raz kolejny okazała się miejscem, gdzie taniec spotyka się z przygodą, a wspomnienia pozostają na całe życie.

Nasi tancerze są niezwykle szczęśliwi, że mogą reprezentować Wileńszczyznę nie tylko na Litwie, ale również na arenie międzynarodowej. ■

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Tenisiści i tenisistki z Gimnazjum w Mickunach — najlepsi w kraju

W Gorgždach (lit. Gargždai) odbyły się finałowe zawody Igrzysk Szkół Wiejskich w tenisie stołowym. Gimnazjum w Mickunach reprezentowały dwie drużyny — dziewcząt i chłopców — i obie pokazały wyjątkowe umiejętności.

W zawodach uczestniczyło sześć drużyn dziewcząt i sześć drużyn chłopców, grając systemem każdy z każdym.

Drużyna dziewcząt z Mickun, w skład której weszły — Kaja Tworogal (klasa 5), Ewa Chalkovskytė (klasa 5), Karina Miłto (klasa 5), Gabriela Gulbicka (klasa 5) — zwyciężyła we wszystkich meczach z wynikiem 3:0. Należy podkreślić, że była to najmłodsza drużyna na turnieju. Tenisistki stołowe z Mickun pokonały drużyny ze szkół rejonów: kozłoworudzkiego, kowieńskiego, kłajpedzkiego, szawelskiego oraz szyłalskiego.

Drużyna chłopców z Mickun — Daniel Stefanowicz (klasa 5), Dominikas Grybauskas, Karol Urbanowicz (klasa 7) i Sebastian Stefanowicz (klasa 1G) — również nie przegrała

ani jednego spotkania. Młodzi sportowcy pokonali drużyny szkolne rejonów: kozłoworudzkiego, wiłkomierskiego, szyłalskiego, okmiańskiego i kłajpedzkiego.

Te znakomite wyniki potwierdzają po raz kolejny, że drużyny tenisa sto-

łowego z Gimnazjum w Mickunach są jedne z najlepszych w kraju. Gratulujemy zwycięzcom i życzymy jeszcze większych zwycięstw w przyszłości! ■

Inf. i fot. Markas Vaitonis, st. nauczyciel Gimnazjum w Mickunach

■ Gratulujemy zwycięzcom i życzymy jeszcze większych zwycięstw w przyszłości!

Stan wyjątkowy z powodu przymrozków. Specjalne procedury dla rolników

Wiosenne przymrozki na Litwie zniszczyły znaczną część plonów. Rząd ogłosił stan wyjątkowy, aby uruchomić pomoc finansową dla rolników.

Decyzję rządu ogłoszono w środę 28 maja. Jak poinformował premier Gintautas Paluckas, celem jest wsparcie rolników dotkniętych przymrozkami.

„W następstwie przymrozków, które były niezwykle dotkliwe w tym sezonie, ogłasza się stan wyjątkowy, aby umożliwić udzielenie wsparcia finansowego gospodarstwom dotkniętym przymrozkami. Mamy nadzieję, że pomoże im to przetrwać te ekstremalne warunki klimatyczne i kontynuować działalność w kolejnych sezonach” — powiedział premier Gintautas Paluckas, po posiedzeniu rządu.

SKALA STRAT I PIERWSZE SZACUNKI

Według Ministerstwa Rolnictwa, przymrozki sięgały nawet minus 9 stopni Celsjusza i objęły niemal całe terytorium Litwy.

„To zabójcze mrozy. Mróz objął prawie całe terytorium Litwy” — powiedział minister rolnictwa Ignas Hofmanas.

Obecnie trwa szacowanie strat. Według wstępnych danych ministerstwa i lokalnych samorządów, w niektórych regionach zniszczonych zostało od 50 do 90 proc. upraw, a w przypadku owoców i jałóg nawet 100 proc.

DZIAŁANIA RZĄDU

Na wniosek Ministerstwa Rolnictwa, minister Ignas Hofmanas został mianowany szefem państwowych operacji kryzysowych. Krajowe Centrum Zarządzania Kryzysowego poparło potrzebę ogłoszenia stanu wyjątkowego na poziomie krajowym.

„Ogłoszenie stanu wyjątkowego ułatwiłoby negocjacje z Komisją Europejską w sprawie możliwości rekompensaty za straty (...), a także pozwoliłoby na skorzystanie z przewidzianych w przepisach

zwolnień z sankcji dla podmiotów rolnych” — powiedział minister podczas spotkania.

„Jest to szczególnie ważne z punktu widzenia realizacji zobowiązań wierzycieli, zobowiązań wobec banków i elastyczności w ich realizacji. (...) Otworzyłoby to również drogę do korzystania z Krajowego Funduszu Kryzysowego” — dodał Hoffmann.

Niektóre rejony, jak łódzieski i wyłkowyski, ogłosiły już stan wyjątkowy na poziomie lokalnym. Premier Gintautas Paluckas wskazał, że ogłoszenie stanu wyjątkowego na poziomie krajowym umożliwi „odblokowanie” rezerwy przeznaczonej na pomoc dla rolników.

PROCEDURA ZAŚWIADCZENIA FORCE MAJEURE

Rolnicy mogą zgłaszać straty do samorządów i ubiegać się o odszkodowania. Na stronie ministerstwa udostępniono szczegółowe instrukcje.

Zgłoszenia szkód należy dokonać do Narodowej Agencji Płat-

ności (lit. Nacionalinė mokėjimo agentūra, NMA) w ciągu 15 dni roboczych od ich wystąpienia. Wymagane są zdjęcia uszkodzeń oraz dane identyfikacyjne gospodarstwa.

Państwo przewidziało także wsparcie w postaci zaświadczeń siły wyższej (force majeure), które mogą być wydane przez Izbę Handlu, Przemysłu i Rzemiosła (lit. Prekybos, pramonės ir amatų rūmai) w pięciu miastach Litwy. Dokumenty te są istotne m.in. dla banków i wierzycieli, ponieważ potwierdzają, że niewywiązywanie się z zobowiązań następuje z powodu mrozów lub innych klęsk żywiołowych.

Wnioski o zwrot składek ubezpieczeniowych są przyjmowane do 30 czerwca. Do 70 proc. składki za ubezpieczenie od przymrozków może być refundowane z funduszy unijnych, a do 50 proc. z budżetu państwa. Ubezpieczenie obejmuje także inne zagrożenia, takie jak susza, grad, huragany czy śnieg. ■

Opr. J.B. na podst. BNS,
inf. Ministerstwa Rolnictwa

■ Przymrozki objęły terytorium całego kraju Fot. ŽŪM

Doświadczenia z hiszpańskiego systemu edukacji. Wizyta w IES Mariano José de Larra w Madrycie

Ciepłe promienie zachodzącego słońca łagodnie oświetlały Madryt, który w niedzielny wieczór zdawał się zatrzymać w czasie. W krajach śródziemnomorskich niedziela to dzień spokoju i odpoczynku — a jeśli ktoś się spieszy, to najczęściej turysta. Ja z kolei właśnie się przygotowywałem do rozpoczęcia tygodniowej obserwacji pracy w jednej z najlepszych szkół publicznych regionu.

Choć była to moja pierwsza wizyta w hiszpańskiej placówce edukacyjnej, już od samego początku mogłem liczyć na życzliwość i otwartość gospodarzy.

Wizyta w IES Mariano José de Larra odbyła się w ramach projektu Erasmus+ „Leadership Horizons”. Celem mojego pobytu była obserwacja funkcjonowania placówki, wymiana doświadczeń oraz nawiązanie współpracy międzynarodowej. Choć wcześniej znałem zespół jedynie z korespondencji mailowej, zostałem przyjęty z dużą serdecznością i otwartością, co od razu przełożyło się na pozytywną atmosferę.

IES Mariano José de Larra to szkoła publiczna zlokalizowana w Madrycie. Z zewnątrz nie różni się szczególnie od innych szkół, jednak jej renomą i poziom kształcenia czynią ją wyjątkową. Mimo że rekrutacja na kolejny rok szkolny jeszcze się nie zakończyła, już teraz liczba kandydatów znacząco przekracza dostępne miejsca. Dla porównania — sąsiednia placówka, którą miałem okazję mijać, odnotowała zaledwie kilka zgłoszeń.

Szkoła skutecznie łączy tradycyjne metody nauczania z nowoczesnymi rozwiązaniami. Uczniowie mają możliwość rozwoju zarówno w obszarze nauk ogólnych, jak i języków obcych, technologii, aktywności fizycznej oraz integracji społecznej. Dzięki zaangażowaniu kadry oraz uczestnictwu w międzynarodowych projektach edukacyjnych placówka stanowi przykład efektywnie funkcjonującej, otwartej szkoły.

Od 2012 r. IES Mariano José de Larra uczestniczy w programie dwujęzycznym wspólnoty autonomicznej Madrytu. Uczniowie mają możliwość nauki języka angielskiego oraz większości przedmiotów prowadzonych właśnie w tym języku. Program ten odpowiada na realne potrzeby — wielu mieszkańców Madrytu nie posługuje

■ W trakcie tygodnia miałem okazję poznać szkołę z wielu perspektyw

się biegle angielskim, co w dzisiejszych czasach stanowi istotne ograniczenie. Sam doświadczyłem tego podczas próby zakupu biletu w automacie — języki do wyboru to hiszpański, kataloński, baskijski i galicyjski, bez możliwości wyboru angielskiego.

W regionach autonomicznych, gdzie funkcjonują dwa języki urzędowe, szkoły prowadzą nauczanie również w językach regionalnych. Zdarza się, że hiszpańskojęzyczne dzieci uczęszczają do szkół, gdzie językiem wykładowym jest na przykład kataloński — z uwagi na brak alternatywy w najbliższej okolicy. Również szkolnictwo wyższe funkcjonuje w podobnym układzie — na przykład na uniwersytecie w Barcelonie językiem urzędowym jest kataloński, a zajęcia odbywają się po katalońsku, hiszpańsku i angielsku.

System edukacji w Hiszpanii obejmuje szkoły podstawowe (dla dzieci w wieku 6-12 lat), szkoły średnie I stopnia — tzw. ESO (12-16 lat) oraz szkoły średnie II stopnia — Bachillerato (16-18 lat). Dwa pierwsze etapy są obowiązkowe, natomiast Bachillerato

stanowi formę przygotowania do podjęcia studiów wyższych. Uczniowie wybierają profil i przedmioty zgodnie z kierunkiem planowanego dalszego kształcenia. Alternatywą dla Bachillerato jest kształcenie zawodowe, bardzo popularne i cenione na rynku pracy, gdyż daje konkretne przygotowanie do wykonywania zawodu.

Szkoły w Hiszpanii dzielą się na trzy typy: publiczne — finansowane i zarządzane przez państwo, półpubliczne — najczęściej prowadzone przez fundacje lub zakony, z częściowym finansowaniem publicznym i symbolicznymi składkami rodziców, oraz prywatne — całkowicie odpłatne, oferujące bogatszy program i mniejsze klasy.

Zatrudnienie nauczycieli w szkołach publicznych w regionie Madrytu odbywa się poprzez konkurs organizowany przez administrację wspólnoty autonomicznej. Kandydaci muszą zdać egzamin teoretyczny z przedmiotu, którego będą nauczać. Dodatkowe punkty przyznawane są za doświadczenie zawodowe i dodatkowe kwalifikacje.

20.>>

Osoby z najlepszymi wynikami mają możliwość wyboru miejsca pracy. Młodzi nauczyciele, pozbawieni jeszcze punktów za staż pracy, trafiają często do mniej prestiżowych i bardziej oddalonych placówek. Po dwóch latach mogą ponownie przystąpić do konkursu, zwiększając swoje szanse na lepsze miejsce pracy. System ten powoduje rotację kadry, ale również podnosi poziom rywalizacji i motywację do rozwoju.

Szkoła, którą odwiedzałem, korzysta z platformy EducaMadrid — oficjalnego narzędzia cyfrowego wspólnoty autonomicznej. To bezpłatne, bezpieczne środowisko edukacyjne, umożliwiające prowadzenie zajęć zdalnych, udostępnianie materiałów, komunikację z uczniami i współpracę między nauczycielami. W przeciwieństwie do komercyjnych rozwiązań, platforma ta w pełni respektuje hiszpańskie przepisy dotyczące ochrony danych osobowych.

Uczniowie w hiszpańskich szkołach są aktywni i swobodni — obowiązek noszenia mundurków nie jest tu powszechny, co ułatwia im spontaniczne uczestnictwo w grach i zabawach na świeżym powietrzu. Szczególnie widoczne było to podczas 30-minutowej przerwy po trzeciej lekcji — wówczas całe boisko tętniło życiem, niezależnie od pogody. Dzień szkolny składa się z sześciu 55-minutowych lekcji, z jedną dłuższą przerwą po trzech pierwszych. Oficjalnie nie przewiduje się krótszych przerw, choć naturalnie występują one przy zmianach sal i nauczycieli.

Lekcje prowadzone są z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i pomocy dydaktycznych. Podczas mojego pobytu szkoła realizowała projekt edukacyjny we współpracy ze stowarzyszeniem osób z niepełnosprawnościami. Uczniowie mogli doświadczyć ograniczeń, z jakimi mierzą się osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności — grali w siatkówkę na wózkach, próbowali poruszać się z zasłoniętymi oczami czy uczestniczyli w grach z użyciem specjalnie dostosowanych piłek. Te zajęcia miały nie tylko wymiar edukacyjny, ale także wychowawczy i społeczny.

W trakcie tygodnia miałem okazję poznać szkołę z wielu perspektyw — uczestniczyłem w hospitacjach lekcji,

Lekcje prowadzone są z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i pomocy dydaktycznych

obserwowałem posiedzenia zespołu kierowniczego, prowadziłem rozmowy zarówno formalne, jak i mniej formalne, często przy filiżance kawy. Spotkania te zaowocowały nawiązaniem bliższej współpracy pomiędzy obiema szkołami. W najbliższej przyszłości planowana jest wymiana doświadczeń, wspólne projekty edukacyjne oraz rozwój kontaktów między uczniami i nauczycielami.

Dzięki zdobytym obserwacjom i rozmowom z hiszpańskimi partnerami nasza szkoła planuje wdrożyć nowe rozwiązania organizacyjne oraz skuteczniej wykorzystywać nowoczesne technologie w procesie kształcenia.

Na zakończenie pragnę serdecznie podziękować José Antonio Avilés

Ventoso, członkowi administracji IES Mariano José de Larra, który z pełnym profesjonalizmem i zaangażowaniem przygotował plan mojej wizyty, umożliwiając mi pełne zapoznanie się z funkcjonowaniem hiszpańskiego systemu edukacyjnego.

Projekt realizowany w ramach programu Erasmus+, współfinansowanego przez Unię Europejską. Przedstawione treści stanowią wyłącznie opinię autora. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zawartych w materiale informacji.

Walery Jagliński,
dyrektor Gim.
im. Sz. Konarskiego w Wilnie

Dzień szkolny składa się z sześciu 55-minutowych lekcji

Hiking to nie tylko rozrywka

W dobie miejskiego zgiełku i nieustannego pośpiechu coraz więcej osób poszukuje sposobu na aktywny wypoczynek w zgodzie z naturą. Hiking — piesze wędrówki — zyskuje popularność nie tylko jako forma relaksu, ale i jako sposób na poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego.

Spacer po malowniczych szlakach pozwalają oderwać się od codziennych obowiązków, zregenerować siły, a przy okazji... nawiązać nowe znajomości.

Na Litwie jednym z liderów w organizowaniu takich wydarzeń jest TrenkTuras — firma, która od 2015 r. zorganizowała setki rajdów pieszych, gromadząc ponad 300 tys. uczestników. Razem pokonali już ponad sześć milionów kilometrów! TrenkTuras specjalizuje się w organizacji zarówno masowych, jak i indywidualnych wędrówek na Litwie, Łotwie, a od niedawna także w Polsce.

W tym roku firma ponownie zaprasza miłośników pieszych wędrówek na wyjątkowe wydarzenie po polskiej stronie. Już 7 czerwca odbędzie się „TrenkTuras: Žygis Skaržysko — Girių ir Istorijos Takais‘25” — rajd pieszy przez lasy i ścieżki Skarżyska-Kamiennej oraz Puszczy Świętokrzyskiej. Do wyboru będą cztery trasy o różnym stopniu trudności: 14, 26, 39 i 53 kilometry. Wszystkie poprowadzą przez urokliwe tereny województwa świętokrzyskiego, łącząc piękno natury z poznawaniem lokalnej historii i kultury.

O idei, planach i wyjątkowości tych wypraw rozmawiamy z Deividasem Urbonavičiusem, dyrektorem spółki Trenkturas.

Agnieszka Skinder: Skąd pomysł, by organizować wyprawy hikingowe również w Polsce?

Deividas Urbonavičius: W naszych wędrówkach na Litwie często uczestniczyli również piechurzy z Polski. Wielu z nich pytało: „Czy planujecie zorganizować coś również u nas?”. Zaczęli też dopytywać Litwinów: „Kiedy zorganizujecie coś w Polsce?”. W końcu z zespołem pomyśleliśmy: „A czemu nie?”. Polska to duży, różnorodny kraj

■ Deividas Urbonavičius, dyrektor spółki Trenkturas Fot. archiwum własne

— pełen niezwykłych miejsc, które sami chcemy poznać i pokazać także naszym uczestnikom z Litwy. A przy okazji — przypomnieć Polakom, jak wspaniałą mają przyrodę na wyciągnięcie ręki.

Czy Polska cieszy się zainteresowaniem wśród uczestników?

Zdecydowanie tak. Nasz pierwszy marsz w Polsce odbył się w Augustowie, niedaleko granicy z Litwą — i przyciągnął wielu Litwinów. Uczestników zachwycała letnia, zielona przyroda i jeziora. Kolejne wydarzenia odbyły się pod Warszawą — w Otwocku zorganizowaliśmy najdłuższy rajd pieszy w Polsce: 100 km w 24 godziny. Rajd we Włocławku natomiast urzekł uczestników jesiennymi barwami i spokojem.

Wędrówki w okolicach Warszawy przyciągają głównie najbardziej zagorzałych fanów pieszych wypraw, spragnionych nowych widoków i wyzwań.

Kto najczęściej bierze udział w tych wyprawach — Polacy czy Litwini?

Dwa ostatnie wydarzenia były organizowane w okolicach Warszawy, dlatego większość uczestników

stanowili mieszkańcy stolicy Polski. W przypadku nadchodzącego wydarzenia w Skarżysku-Kamiennej spodziewamy się uczestników zarówno z Warszawy, jak i Krakowa — oba miasta dzieli od Skarżyska podobna odległość, około 150 km.

Dlaczego tym razem wybór padł na Skarżysko-Kamienną — miasto dość odległe od Litwy? Dlaczego tym razem nie wybrano Augustowa — tak bliskiego i lubianego przez Litwinów?

Do Augustowa z pewnością wrócimy. Stale poszukujemy nowych, ciekawych miejsc, które można odkryć pieszo — zupełnie inaczej niż samochodem. Skarżysko-Kamienna urzekło nas połączeniem przyrody i historii. Lasy, rezerваты, zachwycające krajobrazy, nietypowo kamienista ściółka leśna i bogactwo fauny — podczas przygotowań kilka razy spotkaliśmy bażanty w ich naturalnym środowisku. Co ciekawe, nasze wydarzenie wpisuje się w miejskie obchody święta Skarżyska-Kamiennej — uczestnicy mogą więc liczyć na wyjątkową atmosferę.

22.>>

Cieszy nas też, że lokalna społeczność promuje ekologię i zrównoważony rozwój — to wartości, które bardzo nas łączą.

Jak dobierane są długości tras: 14, 26, 39 i 53 km?

Start i meta znajdują się w centrum miasta — dzięki temu łatwo tu dotrzeć samochodem lub pociągiem. Trasa 14 km to świetna opcja dla początkujących, którzy chcą spróbować swoich sił po raz pierwszy i poczuć spokój natury. 26 km to nasz klasyczny, najpopularniejszy dystans. 39 km to propozycja dla tych, którzy chcą się sprawdzić, ale nie czują się jeszcze gotowi na 53 km — naszą trasę dla prawdziwych entuzjastów. Jedna z uczestniczek powiedziała kiedyś po przejściu 35 km we Włocławku: „To było trudne, ale na nowo uwierzyłam w siebie. Następnym razem biorę 50!”. To dla nas największa motywacja — takie słowa pokazują, że te wędrówki naprawdę zmieniają ludzi.

Jak wygląda organizacja takiego wydarzenia w Polsce? Czy łatwo współpracuje się z lokalnymi urzędami i partnerami?

To, co robimy, jest w Polsce czymś nowym, więc czasem spotykamy się z ostrożnością. Musimy osobiście przedstawiać naszą ideę i przekonywać, że warto. Ale reakcje są pozytywne — szczególnie kiedy opowiadamy o naszych działaniach proekologicznych. Nie używamy jednorazowych plastikowych butelek — zachęcamy do korzystania z własnych, wielorazowych bidonów. Na trasach są punkty z wodą. Nie używamy plastikowych naczyń, segregujemy odpady i organizujemy sprzątanie tras.

Czy zauważają Państwo różnice między turystami z Litwy, Polski — kto chętniej uczestniczy, kto wybiera dłuższe trasy, kto bardziej stawia na relaks, a kto na sportowy wysiłek?

Widzimy więcej podobieństw niż różnic. W obu krajach dominują kobiety, ale im dłuższy dystans — tym więcej mężczyzn, którzy częściej szukają wyzwań fizycznych. Nasi uczestnicy to najczęściej mieszkańcy dużych miast, pracujący na co dzień w biurach, przy komputerach.

Jakie są plany Trenkturas na przyszłość — czy Polska na stałe wpisze się w kalendarz waszych wypraw?

Polska już na stałe wpisała się w kalendarz naszych wypraw. Działamy tutaj pod marką Trenktours i czujemy, że to, co robimy, ma sens — pomagamy ludziom ruszyć się z kanapy i spędzać czas aktywnie na łonie natury. Podczas rajdów pieszych ludzie odkrywają nie tylko nowe ścieżki, ale też nowe możliwości w sobie samych. Dlaczego mielibyśmy z tym nie iść dalej — także w Polsce?

Co powiedziałby Pan osobom, które jeszcze się wahają, czy dołączyć do takiej wyprawy?

Nie wahajcie się — po prostu spróbujcie! Weźcie ze sobą bliskich, dzieci, przyjaciół czy współpracowników. Nie liczy się wiek ani forma — każdy może znaleźć coś dla siebie. To wspaniała okazja, by spędzić wartościowy czas, odpocząć od zgiełku miasta i przypomnieć sobie, jak piękny jest świat wokół nas. ■

Rozmawiała Agnieszka Skinder

Bezpłatne szkolenie Światowej Organizacji Turystyki

Ministerstwo Gospodarki i Innowacji wzmacnia sektor turystyczny, zapraszając specjalistów z branży turystycznej do wzięcia udziału w bezpłatnym kursie w trybie zdalnym organizowanym przez Światową Organizację Turystyki.

Inicjatywa ta jest częścią wspólnego planu działania przyjętego w kwietniu tego roku w celu wzmocnienia potencjału sektora, promowania innowacji i zrównoważonego wzrostu.

„Litewski sektor turystyczny ma ogromny potencjał wzrostu, ale często jest ograniczany przez niedobór wykwalifikowanych specjalistów. Zbyt mało praktycznych umiejętności, niewystarczające przygotowanie do wyzwań zrównoważonego rozwoju i ucieczka talentów za granicę to problemy, z którymi musimy się dziś zmierzyć. To szkolenie jest inwestycją w wiedzę i umiejętności, któ-

rych potrzebujemy, jeśli chcemy mieć konkurencyjny, innowacyjny i zrównoważony sektor turystyczny w perspektywie długoterminowej” — powiedziała Agila Barzdienė, wiceminister gospodarki i innowacji.

115 miejsc dostępnych dla Litwy w szkoleniu jest podzielonych na dziewięć tematów obejmujących główne obszary turystyki, hotelarstwa i gastronomii: od operacji hotelowych i restauracyjnych po marketing, innowacje i zrównoważone zarządzanie turystycznymi celami podróży.

Tematy są dostosowane do potrzeb sektora, a treści koncentrują się na praktycznym zastosowaniu

wiedzy i aktualnych tendencjach rynkowych. Uczestnicy zapoznają się z nowoczesnymi praktykami w zakresie zarządzania usługami, marketingu, cyfryzacji i zrównoważonego rozwoju, które są szeroko stosowane w międzynarodowej branży turystycznej. Szkolenie odbywa się na odległość, a po jego ukończeniu zostanie wydany oficjalny certyfikat.

Rejestracja jest otwarta do 12 czerwca 2025 r. do godziny 10:00. Wybrani uczestnicy będą mieli czas na ukończenie szkolenia do 1 października 2025 r. ■

Opr. J.B. na podst. inf. Ministerstwa Gospodarki i Innowacji

„Kraszewski” odwiedził „Kuriera”. Droga od zamysłu do publikacji

We wtorek, 27 maja, uczniowie klasy 9B z Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego w Wilnie, pod opieką nauczycielki Jadwigi Pukszy, wzięli udział w wyjątkowej lekcji. W ramach dnia edukacji nietradycyjnej odwiedzili redakcję i drukarnię „Kuriera Wileńskiego”. Młodzież miała okazję zobaczyć, jak powstaje gazeta — od pracy dziennikarzy po druk na nowoczesnych maszynach.

NIETYPOWA REDAKCJA, OBOK WARSZTATU

Uczniów powitała Janina Jarosz, asystentka ds. online i zarządzania treścią. Następnie spotkali się z prezesem i wydawcą „Kuriera Wileńskiego”, Zygmuntem Klonowskim, który opowiedział o nietypowej lokalizacji redakcji — w tym samym budynku znajduje się bowiem warsztat samochodowy.

Jak wspominał, w latach 2000. redakcja została zmuszona do opuszczenia Domu Prasy, a sądowy spór trwał aż sześć lat. Ostatecznie gazeta znalazła siedzibę w obecnym miej-

scu, gdzie koszty wynajmu są znacznie niższe. W żartobliwym tonie dodał, że „Kurier” to prawdopodobnie jedyna gazeta na Litwie wydawana „w garażu”.

O codziennej pracy dziennikarskiej opowiadał Rajmund Klonowski. Uczniowie najpierw odwiedzili biuro redakcji, gdzie spotkali się z pracującą na miejscu dziennikarką — reszta zespołu działa zdalnie. Następnie młodzież udała się do drukarni, gdzie drukarz Damian Finer przybliżył im proces drukowania gazety.

PRASA WAŻY: NAWET 1,5 TONY

Uczniowie dowiedzieli się, że ogromne rolki papieru mogą ważyć nawet 1,5 tony i kosztować kilka tysięcy euro. Rajmund Klonowski wspominał również, że nowoczesne maszyny drukarskie to poważna inwestycja — ich ceny zaczynają się od 30 tys. euro.

Młodzież poznała też historię „Kuriera Wileńskiego”, który ukazuje się nieprzerwanie od 1953 r. i odgrywa

ważną rolę jako źródło informacji dla polskiej społeczności na Litwie. Obecnie gazeta ma nakład 1,5 tys. egz. i dociera do około 5 proc. litewskich Polaków.

ZNAJOMA TWARZ WŚRÓD „POLAKÓW ROKU”

Podczas wizyty uczniowie dowiedzieli się również o plebiscycie „Polak Roku”, organizowanym przez „Kurier Wileński” od 1998 r.

Jego celem jest uhonorowanie osób szczególnie zasłużonych dla polskości na Litwie. Wśród nominowanych była także dyrektor Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego Helena Juchniewicz.

Wizyta w „Kurierze Wileńskim” była dla uczniów niezwykle cennym doświadczeniem, które pokazało im, jak ważna jest prasa lokalna — nawet w erze internetu. Poznanie zawodów dziennikarza, drukarza czy wydawcy może być cenną inspiracją przy wyborze przyszłej ścieżki kariery. ■

Kamila Tumińska
(GIB kl.)

■ O codziennej pracy dziennikarskiej opowiada Rajmund Klonowski Fot. Marian Paluszkiewicz

Matury na Litwie ruszyły. Pierwsza na tapet — matematyka

W piątek 30 maja na Litwie rozpoczęła się główna sesja egzaminów maturalnych. Pierwszy egzamin w sesji — z matematyki. Egzaminy są prowadzone według względnie nowego porządku — pierwsza część jest w klasie jedenastej, a druga w klasie dwunastej.

„Zaczął się o czasie, system działa, nie odnotowano żadnych błędów systemowych. Otrzymaliśmy kilka telefonów z prośbą o pomoc, dotyczące połączenia, ale szybko je rozwiązaliśmy” — powiedział dziennikarzom Simonas Šabanovas, dyrektor Narodowej Agencji Oświaty (NŠA).

W pierwszej części egzaminu z matematyki wzięło udział niemal 24 tys. uczniów, z czego ponad 14 tys. przystąpiło do wersji rozszerzonej, a blisko 9,7 tys. wybrało poziom ogólny.

Egzamin trwał 120 minut i był przeprowadzony — jak wszystkie z pierwszej części w 11 klasie — elektronicznie. Uczniowie poznają swoje wyniki od razu po wypełnieniu zadań.

NOWE PODEJŚCIE DO EGZAMINOWANIA

W poniedziałek uczniowie klas jedenastych przystąpili do egzaminu z filozofii, a we wtorek mierzą się z testem z ekonomii i przedsiębiorczości. Egzaminy dla klas dwunastych rozpocznie się we środę 4 czerwca sprawdzianem z języka litewskiego i literatury.

W sumie w tegorocznej sesji odbędzie się 17 egzaminów państwowych — i pierwsze, i drugie części.

Uczniowie mogą uzyskać 40 proc. końcowej oceny w części pierwszej i 60 proc. w drugiej. Wyjątek stanowi język litewski — tam odpowiednio 30 proc. i 70 proc. Ci, którzy nie będą zadowoleni z wyników pierwszej części (oprócz języka litewskiego), będą mogli powtórzyć egzamin jeszcze w tym samym roku.

WYBIERANE PRZEDMIOTY I WZROST AKTYWNOŚCI

Łącznie do egzaminów maturalnych w 2025 roku przystępuje prawie 54 tys. uczniów: około 27 tys. jedenastoklasistów i tyle samo dwunastoklasistów. Najwięcej uczniów wybra-

Egzaminy są podzielone na dwie części: pierwsza w klasie 11, druga w klasie 12 **Fot. Marian Paluszkiewicz**

ło matematykę — 24,2 tys. w klasie jedenastej i 21,6 tys. w klasie dwunastej. Kolejne najpopularniejsze przedmioty to język angielski (22,3 tys. i 19,1 tys.), biologia (11 tys. i 9,4 tys.) oraz historia (10,1 tys. i 9,6 tys.).

Druga część egzaminu z języka litewskiego, która odbędzie się w czerwcu, jest obowiązkowa dla wszystkich uczniów starających się o świadectwo maturalne. Do tej części przystąpi 26 tys. maturzystów. Egzamin uznaje się za zdany, jeśli kandydat osiągnie przynajmniej 35 punktów na 100 możliwych.

KONTROWERSJE WOKÓŁ EGZAMINU Z JĘZYKA LITEWSKIEGO

W ostatnich dniach Narodowa Agencja Oświaty spotkała się z krytyką po zapowiedzi zmian w egzaminie z języka litewskiego. Początkowo zapowiedziano, że uczniowie będą analizować dwa teksty prawdopodobnie nieznanymi autorów, co wywołało niezadowolenie w środowisku oświatowym. W rezultacie NŠA zmodyfikowała zasady.

Ostatecznie uczniowie otrzymają po jednym tekście znanego i nieznanego autora, zgodnie z zasadami ustalonymi jeszcze w październiku ubiegłego roku.

NAUCZKA Z ZESZŁEGO ROKU

Dyrektor NŠA zapewnił, że wyciągnięto wnioski z zeszłorocznych problemów i wdrożono nowy system zapewniania jakości zadań egzaminacyjnych.

Podstawowa sesja egzaminacyjna zakończy się 20 czerwca. Wyniki egzaminów z sesji głównej i poprawkowej mają zostać ogłoszone do 16 lipca, a wyniki po rozpatrzeniu odwołań — do 25 lipca. W przypadku poprawkowego egzaminu z języka litewskiego ostateczne wyniki zostaną ogłoszone 4 sierpnia.

Aby uzyskać świadectwo ukończenia szkoły średniej, uczeń musi zdać co najmniej dwa egzaminy — obowiązkowy egzamin z języka litewskiego i literatury oraz jeden dodatkowy. Matematyka pozostaje wymogiem dla kandydatów na studia wyższe. ■

Opr. A. K. na podst. BNS, inf. min.

Szybkie placki z gotowanych ziemniaków

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

To świetny sposób na wykorzystanie ugotowanych ziemniaków, które zostały z obiadu, a także pomysły na sycący i prosty posiłek dla całej rodziny. Można je podawać zarówno na słońo — ze śmietaną, sosem czosnkowym czy pieczarkami, jak i na słodko — z cukrem lub konfiturą. Są szybkie w przygotowaniu i smakują wysmienicie.

Składniki:

- 500 g ugotowanych ziemniaków
- 1 jajko
- 3-4 łyżki mąki pszennej
- 1 cebula (opcjonalnie)
- 1 łyżka masła lub oleju do ciasta
- sól i pieprz do smaku
- olej do smażenia

Wykonanie:

Ugotowane i ostudzone ziemniaki rozgnieć tłuczkiem, lub prze-

To doskonała alternatywa dla tradycyjnych placków ziemniaczanych. Są delikatniejsze w smaku, bardziej miękkie w środku, a przy odpowiednim smażeniu uzyskują chrupiącą skórkę.

Fot. autorka

ciśnij przez praskę. Do ziemniaków dodać jajko, mąkę, posiekaną (lub startą) cebulę, masło, oraz przyprawy. Wymieszać wszystko na jednolitą, gładką masę. Jeśli ciasto jest zbyt rzadkie, należy dodać więcej mąki.

Z masy ziemniaczanej dłońmi formujemy niewielkie placuszki i lekko spłaszczamy je dłońią, a następnie układamy na desecz-

ce lub talerzu. Na patelni rozgrzać olej i smażyć placki na złoty kolor z obu stron (około 2-3 minuty na stronę).

Po usmażeniu placki warto odsączyć na papierowym ręczniku, aby pozbyć się nadmiaru tłuszczu. Można je podawać na wiele sposobów: same bez niczego, ze śmietaną i koperkiem, sosem czosnkowym, pieczarkowym lub grzybowym, a nawet z wędzonym łososiem czy duszoną cebulką. Jeśli mamy ochotę na wersję na słodko, świetnie sprawdzą się z cukrem pudrem, musem jabłkowym lub konfiturą owocową. Placki z gotowanych ziemniaków smakują zarówno na ciepło, jak i na zimno, więc można je także zabrać na wynos jako przekąskę. Idealnie komponują się z lekką surówką lub kiszunkami.

Domowa golonka peklowana na kanapki

Golonka peklowana na kanapki to pyszna wędlina, którą każdy może zrobić w domowych warunkach. Nie potrzeba do niej specjalnych przypraw, jedynie sól peklową, reszta na pewno jest w domu. Golonka jest wcześniej peklowana, ale można użyć tylko soli kamiennej, peklowanie daje jej różowy kolor i konserwuje.

Składniki:

- 2 większe golonki
- 1 nóżka wieprzowa
- 1 łyżeczka majeranku
- 2 liście laurowe
- 4 ziele angielskie
- 5 ziarenek pieprzu
- 10 g soli peklowej na 1 kg mięsa
- 10 g soli kuchennej

Wykonanie:

Golonkę i nóżkę dokładnie oczyścić i umyć. Każdą golonkę przekroić aż do kości, ułożyć

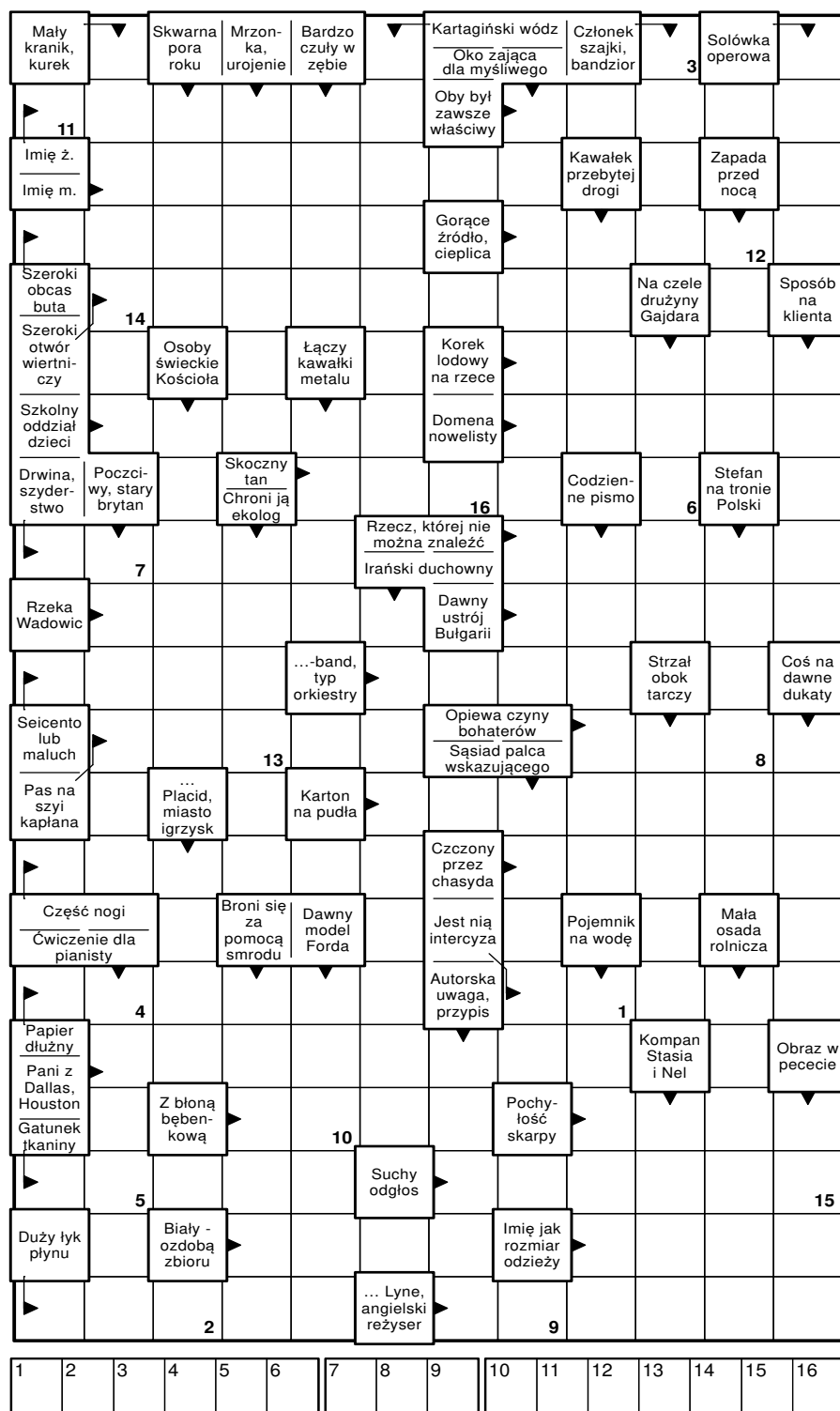
w szklanym naczyniu i wymieszać z solą peklową (ja miałam 2 kg golonki więc użyłam 20 g soli peklowej i 20 g soli kuchennej). Zostawić w temperaturze pokojowej na 5 godzin, potem przekręcić każdy kawałek, aby sól dotarła w każde miejsce i schować do lodówki na dwa dni. Jeśli użyjemy tylko soli kamiennej wystarczy jak mięso poleży przez noc. Wyjąć golonkę, opłukać i zalać wodą tak, aby tylko było mięso przykryte, zagotować,

Fot. autorka

zebrać szumowiny dodać liście laurowe, pieprz i ziele angielskie, zmniejszyć grzanie do minimum i wolno gotować do miękkości mięsa. W razie potrzeby dolać wody. Gdy golonka jest miękka, a mięso odchodzi od kości, wyjąć ją z wody, odrzucić kości (kawałki muszą być duże, prawie w całości). Foremkę małą wyłożyć folią do żywności, układać mięso skórą do dołu, kawałek przy kawałku, dodać też obraną z kości nóżkę, pokrojoną na mniejsze kawałki, delikatnie upchać mięso, a na koniec pół szklanki rosółu z gotowania golonki doprowadzić do smaku pieprzem, dodać 1 łyżeczkę majeranku i wlać do mięsa. Przykryć folią do żywności i wstawić do lodówki na pół godziny, potem położyć coś na wierzch golonki, aby ją obciążyć, np. deseczkę. Tak niech stoi, aż się zsiądzie. Potem wyjąć golonkę z foremki i kroić na porcje.

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 29-30 MAJA

Poziomo: WOLSKI - RABAN - RATLEREK - MORES - STRUG - HUSARZ - EREMITA - WAŁKOŃ - KANON - TRANS - SSAWKA - PAZURA - MAMKA - HARÓWKA - DAKOTA - RURKA - SZROT - GAGATEK - NANA - EKIPA - JUROR - NAMOWA - TALAREK - BOŻEK - SAMARA - JORK - ETOS - PIŁAT - OTWOCK - KARP - ARKA

Pionowo: FORMUŁA - SAHARA - UTOPIA - LAOS - ŁOSZAK - GARAŻ - STRAJK - AURORA - OLEJAK - KLER - ODWRÓT - TERAKOTA - KIESZEŃ - KAWAŁEK - KINISKOP - RESPEKT - MARS - PAKA - TAKT - MARKA - UZNAM - MEWA - RUINA - MIRRA - ORATOR - TABU - TONIK - KONEW - ROCK - GLANS - AGATA - ALASKA

Hasło: Kółko zainteresowań

Uśmiechnij się!

Spotykają się dwie koleżanki.

– Wiesz, zaczęłam się odchudzać.

– Tak? To dzisiaj pierwszy dzień?

Żona przegląda kobiecą prasę. Nagle z przerażeniem zrywa się z fotela i biegnie do męża:

– Kochanie, czy ty wiesz, ile trzeba biegać, żeby spalić jednego pączka?!

Mąż leniwie odrywa wzrok od telewizora, a głowę od piwa:

– A po jakiego diabła palić pączki?!

Rozmawiają dwie kobiety.

– Sandra wyobraź sobie, Janusz mi się oświadczył.

– No tak, kiedy dałam mu kosza przed tygodniem, groził mi, że zrobi sobie krzywdę.

Mąż do żony:

– Dlaczego nosisz obrączkę na nie tym palcu, co trzeba?

– Bo wysłałam nie za tego, co trzeba.

Żona do męża:

– Jest szósta rano! Gdzie byłeś całą noc?

– Grałem z kumplami w kasynie.

– Kumple są dla ciebie ważniejsi? Możesz spakować swoje rzeczy i wynosić się z domu!

– Mogę, to już nie jest nasz dom.

Do gabinetu lekarskiego wchodzi mężczyzna z bombonierką, kwiatami i koniakiem.

– Panie doktorze, przyszedłem panu podziękować!

– Przeczysz, a pan to pacjent czy spadkobierca?

Do knajpy wchodzi zgrzany facet, ociera pot z czoła i zamawia piwo. Płaci drobnymi i narzeka.

– Co za dzień! Najpierw znalazłem kapelusz z drobnymi, a potem gonili mnie jakiś długowłosy gość z gitarą...

Jasiu pisze test z biologii. Nauczyciel mówi:

– Nie ściągaj.

– Ale ja nie ściągam.

– Przecież widziałem, jak patrzyłeś na żebra.

DKP nie zapomina o najmłodszym widzu: spektakl „Pasterka i kominiarczyk”

27 maja najmłodsi widzowie mieli okazję obejrzyć w DKP w Wilnie przedstawienie „Pasterka i kominiarczyk” w wykonaniu Teatru Dzieci Zagłębia. Spektakl oparty jest na baśni duńskiego baśniopisarza Hansa Christiana Andersena.

Honorata Adamowicz

— Cykl „Polski Teatr dla dzieci” to inicjatywa Domu Kultury Polskiej w Wilnie, która rozpoczęła się w 2024 r. i umożliwia najmłodszym widzom bezpośredni kontakt z kulturą teatralną w języku ojczystym. 27 maja gościliśmy znakomity teatr z Polski — Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana, który aż trzy razy wystawił spektakl „Pasterka i kominiarczyk”. Kolejne spotkanie najmłodszych z teatrem planowane jest na 30 września — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” koordynatorka projektów kulturalnych DKP w Wilnie Bożena Mieżonis.

SPEKTAKL OBEJRZAŁO OKOŁO 1,2 TYS. MAŁYCH WIDZÓW

Zaangażowanie dzieci w spektakl spowodowało ogromne zainteresowanie i świetną zabawę całej sali. Spektakl „Pasterka i kominiarczyk” w wykonaniu Teatru Dzieci Zagłębia spotkał się z bardzo ciepłym przyjęciem. Obejrzało go około 1,2 tys. dzieci, które z wielkim zaangażowaniem śledziły losy bohaterów. Widzowie reagowali spontanicznie — śmiechem, ciszą, skupieniem — co najlepiej świadczy o sile oddziaływania spektaklu. Tak duże zainteresowanie potwierdza, jak ważne i potrzebne są wydarzenia teatralne w języku polskim, zwłaszcza wśród najmłodszych mieszkańców Wileńszczyzny.

KLASYCZNA OPowieść POŁĄCZONA Z NOWOCZESNĄ FORMĄ SCENICZNĄ

— Spektakl „Pasterka i kominiarczyk” w wykonaniu Teatru Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana to wyjątkowa propozycja teatralna dla najmłodszych, która w piękny spo-

sób łączy klasyczną opowieść Hansa Christiana Andersena z nowoczesną formą sceniczną. Spektakl zachwyca od strony artystycznej — cudowna scenografia Evy Farkašovej, nastrojowa muzyka Marcina Partyki i reżyseria Arkadiusza Klucznika tworzą spójną, poruszającą całość. To przedstawienie nie tylko bawi, ale i uczy, skłaniając dzieci do refleksji nad wartością przyjaźni, niezależności i podejmowania własnych decyzji. Wybór właśnie tego spektaklu nie był przypadkowy. Teatr Dormana od lat słynie z tworzenia mądrego teatru dla dzieci, który traktuje młodego odbiorcę poważnie i z szacunkiem. „Pasterka i kominiarczyk” doskonale wpisuje się w tę misję, oferując emocjonalną, barwną i wartościową opowieść, która porusza zarówno dzieci, jak i dorosłych. To jedna z tych historii, które pozostają w sercu na długo po opuszczeniu sali teatralnej — zaznacza Bożena Mieżonis.

KOLEJNY SPEKTAKL WE WRZEŚNIU

DKP nie zapomina o najmłodszym widzu, dlatego wiele spektakli jest przeznaczonych właśnie dla dzieci. Są one tworzone tak, by zapewnić im radość, rozrywkę i pobudzać ich wyobraźnię.

— Kolejnym wydarzeniem w ramach cyklu będzie spektakl „Szkoła marzeń, czyli Akademia Pana Kleksa” w wykonaniu warszawskiego Teatru Baj, który zostanie wystawiony 30 września 2025 r. To nowoczesna interpretacja znanej i lubianej przez dzieci opowieści o Panu Kleksie — pełna kolorów, muzyki i edukacyjnego przesłania. Przedstawienie z pewnością rozbudzi dziecięcą wyobraźnię i będzie doskonałą okazją do przeżycia polskiego teatru — zachęca koordynatorka projektów kulturalnych DKP w Wilnie.

Projekt współfinansowany ze środków Kancelarii Senatu. Projekt współfinansowany przez samorząd miasta Wilna.

Spektakl „Pasterka i Kominiarczyk” w wykonaniu Teatru Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana to wyjątkowa propozycja teatralna dla najmłodszych Fot. mat. prasowe

Dbając o zdrowie fizyczne i psychiczne: bezpłatne baseny dla wileńskich seniorów

Honorata Adamowicz

— Celem tego projektu jest zachęcenie seniorów do aktywności społecznej, a także do dbania o swoje zdrowie i dobre samopoczucie. Po raz pierwszy możliwość bezpłatnego skorzystania z basenu pojawiła się w ostatnią niedzielę października 2024 r. Pozytywny odbiór projektu zachęcił do jego kontynuowania. Bezpłatne wizyty dla wileńskich seniorów w ostatnią niedzielę każdego miesiąca oferowane są w dwóch basenach i klubach sportowych prowadzonych przez Active Vilnius — w Fabianiszkach i Leszczyńskach. Seniorzy mogą również skorzystać ze wszystkich oferowanych tam usług, w tym z grupowych zajęć fitness. Ci, którzy chcą skorzystać z możliwości ćwiczeń, muszą jedynie okazać dowód tożsamości w recepcji, bez konieczności wcześniejszej rejestracji. Należy również zabrać ze sobą odzież sportową, buty sportowe, ręcznik i czepek pływacki, jeśli planuje się pływać w basenie — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Gabrielius Grubinskas, rzecznik prasowy samorządu stołecznego.

KORZYŚCI ZDROWOTNE I PSYCHICZNE Z PŁYWANIA W BASENIE

Dla seniorów pływanie w basenie jest bardzo korzystne, może poprawić nie tylko zdrowie fizyczne, ale i psychiczne. Pływanie i ćwiczenia w wodzie mogą zmniejszyć ból stawów, zwiększyć ruchomość, poprawić kondycję sercowo-naczyniową, poprawić samopoczucie i zmniejszyć stres. Pływanie może pomóc w rozluźnieniu się i poprawić jakość snu. Aktywność fizyczna na basenie może dodać energii i poprawić ogólną kondycję fizyczną.

Już ponad 2,2 tys. seniorów skorzystało z możliwości bezpłatnego wstępu na wileńskie baseny w ostatnią niedzielę miesiąca. Ze względu na duże zainteresowanie inicjatywa będzie kontynuowana w ciągu najbliższych sześciu miesięcy.

Aktywność fizyczna na basenie może dodać energii i poprawić ogólną kondycję fizyczną **Fot. Marian Paluszkiewicz**

— Jest to inicjatywa samorządu miasta Wilna, którą chętnie przyjmujemy. To nie pierwszy rok, kiedy nasza organizacja Aktywne Wilno organizuje różne ćwiczenia na powietrzu dla seniorów. To był udany projekt. Opinie seniorów były bardzo pozytywne. Mogę podać jeden konkretny przykład osoby, która planowała wymianę stawu, ale po pewnym czasie praktykowania ćwiczeń odwołała planowaną operację i poczuła się znacznie lepiej. Teraz są baseny, co również jest świetną inicjatywą. Seniorzy mają możliwość bezpłatnego pływania, zdrowego spędzania wolnego czasu, którego mają pod dostatkiem — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Vytautas Janušaitis, kierownik pływalni w Leszczyńskach i kompleksu sportowego Active Vilnius.

Jak dodaje, basen jest zdrowy dla każdego, od najmłodszych do najstarszych. Chodzenie na basen jest bardzo ważne nie tylko ze względu na

problemy zdrowotne, ale również na stan emocjonalny — basen to świetne zajęcie, towarzyskie.

— Pływanie to rodzaj hartowania, dodaje energii. W basenie mięśnie się rozruszają, potem łatwiej się chodzi, a samopoczucie jest lepsze. A więc zapraszamy wszystkich chętnych seniorów — dodaje Janušaitis.

ROZKŁAD BEZPŁATNYCH ZAJĘĆ

W basenie i klubie sportowym w Leszczyńskach (ul. Erfurto 13) emeryci mogą bezpłatnie ćwiczyć w ostatnią niedzielę każdego miesiąca w godzinach 9.00-16.00, a w basenie i klubie sportowym w Fabianiszkach (ul. Vėtrungių 45A) — od 14.00 do 21.00 (latem do godz. 20.00).

W ciągu najbliższych sześciu miesięcy bezpłatny wstęp na baseny dla seniorów będzie dostępny w następujących terminach: 29 czerwca, 27 lipca, 31 sierpnia, 28 września i 26 października. ■

6.45 Studio Wilno
7.05 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem”
7.15 S. anim. „Mała Urania”
7.25 Piękno, zgłoś się!
7.55 Moc ziół
8.10 Niejadki i inne przypadki
8.25 Zakochaj się w Polsce
8.45 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.35 S. anim. „Mała Urania”
11.45 Tamte lata, tamte dni
12.10 S. „Warto kochać”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.25 Panorama litewska
13.30 Niezwykłe miejsca
13.40 Anna Dymna – spotkajmy się
14.05 Muzyka w sieci
14.20 „Życie to coś pięknego” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Szkoła z Kleksem Bystrzakiem
17.20 S. anim. „Mała Urania”
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Jeden dzień z życia. Łałymka
18.45 Notacje
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Królowie”
21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Zakochaj się w Polsce

22.45 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
00.45 Strona po stronie

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Prywatni detektywi”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 „Euromaxx”
13.00 S. dok. „Poza kontrolą”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Litewscy kolumbowie
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Narcos”
23.00 S. „Erynie”
23.45 S. dok. „Poza kontrolą”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź blisko”
8.00 „Farma księżniczki”
9.30 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
11.00 S. „Cena miłości”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wie-

czór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 Szeszki na 20
20.00 „Farma księżniczki”
21.00 Wyzwanie LNK. Zostań gwiazdą telewizyjną!
21.30 Wiadomości
22.30 „Pięta fala” thriller
00.45 S. „Seal Team VI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzieci tysiąclecia
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Kuchnia Beaty
8.30 „Wiara i życie”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 „Xenakis Revolution, budowniczy dźwięku” film dok.
13.00 Gry kosmiczne
13.30 Spacery
14.00 Dodajmy czadu!
15.05 To jest mój ogród.
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwo
18.25 Turniej piłki nożnej Ligi Narodów Kobiet UEFA. Dywizja C Grupa 4. Litwa – Czarnogóra
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Małe wyzwanie” film fab.
22.50 Niezapomniane Wilno
23.00 Co dalej?
00.00 S. „Raj dla kobiet”

6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Rolnik szuka miłości”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”

12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Rolnik szuka miłości”
21.00 S. „Szaleńcy sąsiedzi”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Nocna randka” komedia
01.10 S. „Główna wskazówka”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Wojny sąsiednie”
8.00 „Ale numer!”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Policja wodna”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 „Orły lombardu”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Akumulatory”
16.00 S. „Policja wodna”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „Wojny sąsiednie”
18.30 Mistrzostwa LKL. Mecz półfinałowy
21.00 „Big Bang” thriller
23.05 „Troja” dramat

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pierwszy raz
8.00 S. dok. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. dok. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Oddaj mi moje marzenie”
11.00 S. „Stary”
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”

16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.25 Renowacja dzisiaj
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęcić wszystko”
21.25 S. „Oddaj mi moje marzenie”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia przestępstwa”

5.50 S. „Coroner”
6.50 S. „Cobra 11”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 „Magazynowe wojny”
10.00 „1883”
11.00 S. „Smak śniegu”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 „Przetwarzanie”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. Vegas”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simpsonowie”
18.30 S. „1923”
20.00 S. „Starcie tytanów”
21.00 „W głowie się nie mieści” dramat
22.40 S. „Kraina zaginionych”
23.45 „Most”

6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przecznaczenia”
10.00 S. „Niezapomniany”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych”
13.00 S. „Prawo

i porządek"

14.00 S. „Krymina-
lista Pacyfiku”**15.00** S. „Anupamaa”**15.50** S. „Wędruję

w czyjejś miłości”

17.00 S. „Niewidoma”**18.00** S. „Can-
dice Renoir”**19.00** S. „Alert.

Jednostka ds. Osób

Zaginionych”

20.00 S. „Prawo

i porządek”

21.00 S. „Krwa-
we Rzeki”**23.05** S. „Krymina-
lista Pacyfiku”**00.10** „Detek-
tyw Chelsea I”**06.10** S. „Akacyjowa 38”**06.55** „Info Poranek”**08.00** „Transmisja

Mszy Świętej z Sank-

tuarium Matki Bożej

na Jasnej Górze”

08.30 „Kościół z bliska”**09.00** S. „Kró-

lowa Bona”

10.00 S. „Ranczo”**10.55** S. „Komisarz Alex”**11.45** S. „Ojciec

Mateusz”

12.35 S. „Królowie”**13.10** „Agrobiznes”**13.35** „Maga-

zyn Rolniczy”

13.55 „Zagad-

kowy świat króli-

ków” film dok.

15.00 S. „Wichro-

we wzgórze”

15.55 „Jaka to

melodia?”

16.35 „Gra słów.

Krzyżówka”

17.05 S. „Dziedzictwo”**18.00** „Teleexpress”**18.20** „Jaka to

melodia?”

18.55 „Klan”**19.25** „Reporterzy”**19.45** S. „Akacyjowa 38”**20.30** „Program

informacyjny 19.30”

20.55 „Pytanie dnia”**21.30** „Podejrza-

ni” film fab.

23.25 „Elsa i

Fred” komedia

01.15 „Akcja pod

Arsenałem” dramat

07.15 „Muzycz-
ne poranki”**08.00** „Tamte

lata, tamte dni”

08.35 „Podró-

że z historią”

09.20 Wydarze-

nie aktualne

09.50 „Anelli” film

krótkometrażowy

10.05 „Nieste-

ty” film anim.

10.40 „Bestia” film fab.**12.00** S. „Noce i dnie”**13.05** S. dok. „The

Sound of New York”

13.50 „Modigliani,

portrecista niekon-

wencjonalny”

15.50 „Niedziela

Młodego Widza”

16.45 „Kanał” dramat**18.30** S. „Noce i dnie”**19.40** „W poszukiwa-

niu dobrego filmu”

20.20 „Reforma-

torzy teatru pol-

skiego” film dok.

21.00 „Krzywy

domek” spektakl

22.30 „Francuski

pocałunek” komedia

00.30 Wstęp Wolny**07.00** „Panorama”**07.35** „Pożyteczni.pl”**08.00** „Rączka gotuje”**08.30** „Pytanie

na śniadanie”

12.10 „Wynalaz-

ki na medal”

12.30 S. „Bar-

wy szczęścia”

13.00 „Gość Poranka”**13.25** „Doskonałe po-

południe” film obycz.

15.00 Słowo daję!**15.15** „Tygodnik

Kulturalny”

16.00 „Przyjaciele”**16.10** „Zwierza-

ki Czytaki”

16.30 „Program

informacyjny 14.30”

17.00 „Królowie”**17.30** S. „Bar-

wy szczęścia”

18.00 „Teleexpress”**18.20** „Gra słów.

Krzyżówka”

18.50 „Te-

leexpress Extra”

19.15 „Śladami cieni.

Inny świat” film dok.

19.45 „Panorama”**20.10** „Wschód”**20.30** „Program

informacyjny 19.30”

20.55 Pytanie dnia**21.25** S. „Ojciec

Mateusz”

23.10 „Z Gliwic do Pa-

ryża Wojtek Pszoniak”

00.10 „Panorama”**08.15** „Był taki

dzień 03 czerwca”

08.20 „Spór o historię

Wierzenia Słowian”

08.55 „Flesz historii”**09.10** S. „Wojen-

ne dziewczyny”

09.55 „Kuchnia

dwudziestolecia”

10.20 „Historia

Polski Mała Za-

głada” film dok.

11.15 S. dok. „En-

cyklopedia II woj-

ny światowej”

11.35 „Zdobycy

Karpát Stanisław

Staszic” film dok.

11.55 S. dok. „Wszyst-

kie kolory świata”

12.45 S. dok. „Wo-

jownicy czasu”

13.15 S. „Zmiennicy”**14.15** „Makłowicz

w podróży”

14.40 S. dok. „Hi-

storia w posta-

ciach zapisana”

16.30 S. „Koro-

na królów”

16.55 „Zamki kre-

sowe Rzeczypo-

spolitej Olesko,

Podhorcie” film dok.

17.15 S. dok. „Sen-

sacje XX wieku”

17.40 S. dok. „Sen-

sacje XX wieku”

18.05 „Fotohisto-

rie Pejzaż swia-

tłem malowany”

18.30 „Historia

Polski Zwyczajny

kraj” film dok.

19.25 „Było, nie

minęło kronika

zwiadowców historii”

19.50 „Tajemnice,

zamki i podziemia

Sekret relikwiarza”

20.00 S. „Wojen-

ne dziewczyny”

20.45 „Fotograf par-

tyzantów” film dok.

21.20 S. dok.

„Nieposkromione

Wielkie Jeziora”

22.10 „W środku

Europy” film fab.

23.35 „Światło i

szkło Wrocław”

23.50 „Śladami

Potopu” film dok.

00.10 Testament

Miłości Jana Paw-

ła II w Ełku

01.00 Słowo życia**01.05** Świat w

obrazach

01.10 Informacje dnia**01.30** Spotkanie

Rodziny Radia Maryja

04.00 Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Myśląc

Ojczyzna

05.00 Apel Ja-

snogórski

05.20 Informacje dnia**05.40** Polski

Punkt Widzenia

06.00 Więźniarki**07.30** Lotte ma-

łopolska Inka

08.45 Muzycz-

ne chwile

08.55 Poczet Wiel-

kich Polaków

09.00 Informacje dnia**09.15** Polski

Punkt Widzenia

09.35 W gotowości**10.00** Papież Po-

lak do Rodaków

11.00 Informacje dnia**11.15** Jak my to

widzimy z dale-

ka widać lepiej

11.45 Zew natury**12.05** Mocni w Wierze**12.35** Słowo życia**12.40** Ma się rozumieć**12.50** Święty na

każdy dzień

13.00 Regina Coeli**13.03** Informacje dnia**13.20** Pastuszek**14.00** Nadzieja**14.30** Msza świę-

ta z Jasnej Góry

15.20 Muzycz-

ne chwile

15.30 Kierownik

duchowy Sekretarki

Bożego Miłosierdzia

16.00 Zdziwiający

świat chrząszczy

16.50 Ma się rozumieć**17.00** Informacje dnia**17.10** Jestem mamą**17.25** Przyroda

w Obiektywie

17.40 Zdrowie z

Bożej Apteki

17.55 Muzycz-

ne chwile

18.10 Prosto o

gospodarce

18.30 Rajd Katyński**18.55** Poczet Wiel-

kich Polaków

19.00 Regina Coeli**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy

nieukończzone

20.25 Święty na

każdy dzień

20.30 Każdy ma-

luch to potrafi

20.45 Modlitwa

z telefonicznym

udziałem dzieci

21.00 Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Myśląc

Ojczyzna

22.00 Apel Ja-

snogórski

22.20 Informacje dnia**22.40** Polski

Punkt Widzenia

23.00 Tryptyk

Deo et Patriae

23.40 Stanisław

Ledóchowski i

jego twórczość

7.00 Fani czte-

rech kółek

10.00 Łowcy klasyków**12.00** Łowcy staroci**14.00** Naprawa

gospodarstwa

19.00 Jak to jest

zrobione?

21.00 Gorączka

złota: złoty szlak

23.00 Zabój-

cze łowienie

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.15 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Dziką Polską
8.45 Hasztagi tygodnia
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów.
 Krzyżówka
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.40 Tamte lata, tamte dni
12.05 S. „Królowie”
13.00 Info Wilno
13.05 Unia kulinarna
13.25 Szansa na sukces
14.20 „Tu Radio Solidarność” film dok.
15.10 Notacje
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.25 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Królowie”
21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Dziką Polską
22.45 Unia kulinarna
23.05 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pozyteczni.pl

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,

8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Prywatni detektywi”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 Euromaxx
13.00 S. dok. „Poza kontrolą”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Bestialskie historie
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „Narcos”
23.00 S. „Erynie”
23.45 S. dok. „Poza kontrolą”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź blisko”
8.00 „Farma księżniczki”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
11.00 S. „Cena miłości”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 Szeszkinia 20
20.00 „Farma księżniczki”
21.00 Wyzwanie LNK. Zostań gwiazdą telewizyjną!
21.30 Wiadomości
22.30 „Pasażerowie” dramat
00.50 S. „Świeża krew”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Kolumbowie litwscy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Styl
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Pogoń
12.00 „Antanas Luksa. Obietnica brata” film dok.
12.55 Ośmiornica
13.25 Euromaxx
13.55 Wileński Jazz 2024
15.05 Perspektywa
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwo
19.00 Weranda
19.30 „Mnich, Pannonika, opowieść amerykańska” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Międzynarodowy Festiwal Poezji „Wiosna Poezji 2025”
22.30 Spacerzy!
23.00 Oto Kino
23.30 Weranda

6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Rolnik szuka miłości”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Rolnik szuka miłości”
21.00 „Szaleńcy sąsiedzi”

21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Zjazd” komedia
01.05 S. „Główna wskazówka”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Policja wodna”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „Orły lombardu”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Akumulatory”
16.00 S. „Policja wodna”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 S. „Pod pokładem”
21.00 „Dwunastu odważnych” dramat
23.30 „Big Bang” thriller

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Litewskie muzea
8.00 S. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Gry dla dorosłych i dzieci”
11.00 S. „Stary”
12.30 Najlepsze
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęcić wszystko”
21.25 S. „Gry dla dorosłych i dzieci”

22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Aleksandra”

6.30 S. „Coroner”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Najlepsi piloci Dzikiej Alaski”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „1883”
11.00 „Smak śniegu”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 „Przetwarzanie”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. Vegas”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „1923”
20.00 S. „Starcie tytanów”
21.00 „Impas” thriller
22.45 S. „La Brea”
23.55 „Most”

6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Niezapomniany”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Kryminalista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Candice Renoir”
19.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych”
20.00 S. „Prawo i porządek”

21.00 S. „Krwa-
we Rzeki”
02.10 „Złoty chło-
pak” dramat

06.10 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina”
09.00 S. „Kró-
lowa Bona”
10.00 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komi-
sarz Alex”
11.45 S. „Ojciec
Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w
ogrodzie Extra”
13.50 „Preria. Ukry-
ty skarb Ameryki
Północnej” film dok.
15.00 S. „Wichro-
we wzgórze”
15.55 „Jaka to
melodia?”
16.35 „Gra słów.
Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to
melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Wąłęsa.
Człowiek z nadziei”
film biograficzny
23.45 „Szybki jak
śmierć” film akcji

07.15 „Muzycz-
ne poranki”
08.10 „Tamte
lata, tamte dni”
08.50 „Podró-
że z historią”
09.30 „W poszukiwa-
niu dobrego filmu”
10.10 „Kanał” dramat
12.00 S. „Noce i dnie”
13.10 „Reformatorzy
teatru polskiego”

13.50 „Sam Gold-
wyn legenda Holly-
woodu” film dok.
15.00 „Hala odlotów”
16.00 „Alicja” musical
17.45 S. „Ród
Gąsieniców”
18.50 „Od ucha
do ucha”
19.30 Informa-
cje kulturalne
19.55 „Reżyserzy”
21.00 „Chrzci-
ny” film fab.
22.35 „Przez Atlan-
tyk” dramat
23.45 „Niedziela
Młodego Widza”

07.00 „Panorama”
07.35 „Prywatne
życie zwierząt”
08.00 „Okrasa
łanie przepisy”
08.30 „Pytanie
na śniadanie”
12.10 „Wschód”
12.30 S. „Barwy
szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ojciec
Mateusz”
15.05 „Z Gliwic do Pa-
ryża Wojtek Pszoniak”
16.05 S. „Rodzi-
na Treflików”
16.30 „Program
informacyjny 14.30”
17.00 S. „Królowie”
17.30 S. „Barwy
szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.
Krzyżówka”
18.50 „Te-
leexpress Extra”
19.15 „Oko na
Wschód”
19.45 Panorama
20.10 „Kieru-
nek Zachód”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie
się nie martw”
23.15 „Studio w
kontakcie”
00.10 „Panorama”

08.15 „Był taki
dzień 04 czerwca”
08.19 „Ex Libris”
08.35 „Było, nie
minęło kronika
zwiadowców historii”
09.00 „Prasa dono-
si Kino w II RP”
09.10 S. „Wojen-
ne dziewczyny”
09.50 „Kuchnia
dwudziestolecia”
10.20 „Historia
Polski Zwyczajny
kraj” film dok.
11.10 S. dok. „En-
cyklopedia II woj-
ny światowej”
11.30 „Szlakiem
miejsc niezwykłych
Pomniki Historii”
11.40 „Koniec ko-
munizmu w Sero-
czynie” film dok.
12.05 „Fotograf par-
tyzantów” film dok.
12.40 S. dok. „Histo-
ria kuchni polskiej”
13.20 S. „Zmiennicy”
14.15 „Makłowicz
w podróży”
14.40 S. dok. „Historia
polskiego sportu”
15.35 S. dok. „Niezna-
ne twarze historii”
16.10 „Zamki kreso-
we Rzeczypospolitej
Brzeżany” film dok.
16.30 S. „Koro-
na królów”
16.55 S. dok. „Sen-
sacje XX wieku”
17.45 „Fotohi-
storie Szkiełko,
oko, obiektyw”
18.10 „Był taki
dzień 04 czerwca”
18.15 „Historia
Polski Tu jest Polska
czyli zwrot w kon-
tynuacji” film dok.
19.15 „Fake czy
historia?”
19.50 „Ex Libris”
20.10 S. „Wojen-
ne dziewczyny”
20.50 „Piwo” film fab.
21.15 S. dok. „Dro-
ga do triumfu”
22.10 S. dok. „Kro-
niki Hitlera”
23.00 „Kim Ki
Dok” film dok.
23.45 „Adam Strzem-
bosz. Pierwszy

Sędzia Rzeczypo-
spolitej” film dok.

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w
obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Rajd Katyński
01.55 Poczet Wiel-
kich Polaków
02.00 Regina Coeli
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy
niedokończone
03.25 Święty na
każdy dzień
03.30 Każdy ma-
luch to potrafi
03.45 Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc
Ojczyzna
05.00 Apel Ja-
snogórski
05.20 Infor-
macje dnia
05.40 Polski
Punkt Widzenia
06.00 Prosto o
gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowie-
dzialni za Kościół
07.00 Apostoł
mediów – bł. Ja-
kub Alberione
08.35 Zdrowie z
Bożej Apteki
08.55 Poczet Wiel-
kich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski
Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-
luch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni
Jego mocą
10.30 Sanktu-
aria polskie
10.50 Święty na
każdy dzień
11.00 Audiencja Ge-
neralna Ojca Świętego
Leona XIV z Watykanu
11.50 Muzycz-
ne chwile
12.00 Europejska
perła baroku
12.25 Jestem mamą

12.40 Prosto o
gospodarce
13.00 Regina Coeli
13.03 Informacje dnia
13.20 Granica
14.05 Canillitas
14.30 Msza świę-
ta z Jasnej Góry
15.20 Muzycz-
ne chwile
15.30 Słudy Boga i
człowieka. Aniołowie
16.00 Od zmerz-
chu do świtu
16.50 Ma się
rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Cioteczka
18.00 Po stro-
nie prawdy
18.50 Muzycz-
ne chwile
18.55 Poczet Wiel-
kich Polaków
19.00 Regina Coeli
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy
niedokończone
20.25 Święty na
każdy dzień
20.30 Opowieści
biblijne – historie
animowane z No-
wego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc
Ojczyzna
22.00 Apel Ja-
snogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski
Punkt Widzenia
23.00 Przetrwaliśmy
23.30 Brat Anatol
apostół Maryi

7.00 Fani czte-
rech kółek
10.30 Skarby
z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czte-
rech kółek
19.00 Jak to jest
zrobione?
21.00 Samo-
chód marzeń
23.00 Zapomnia-
ne i upuszczone
00.00 Nagi instynkt
przetrwania

Wileński Teatr Stary

Dramat
Akcja

**CZĄSTKI
KOBIECY**

Katarzyna Weber
Uršula Bartoševičiūtė

PREMJERA
Premiera –
3 i 4 czerwca

Bilety: kakava.lt
Repertuar i informacje:
senasis.lt

Spektakl w
języku polskim
z tłumaczeniem
angielskim

**CZeka NA WAS
WYJĄTKOWY PROGRAM!**

POTOCK
ZESPÓŁ FOLK - ROCK Z GÓRALSKIMI GŁOSAMI SPÓD SAMEJ BABIEJ GÓRY

RUDOMIANKA KAPELA 3/4 ŻIOGELIAI

7 CZERWCA GODZ. 13.00

- WYCHOWANKOWIE PRZEDSZKOLA AŻUOLIUKAS
- UCZNIOWIE GIMNAZJUM IM. F. RUSZCZYCA
- ZESPÓŁ TANECZNY RELAX
- UCZNIOWIE GIMNAZJUM RYTO W RUDOMINIE
- GRUPA TANECZNA UNITY DANCE

**Wieczór pamięci
Romualda Twardowskiego**

**5 czerwca 2025 r.
godz. 17.00**
Ambasada RP w Wilnie
(Śv. Jono g. 3)

Wstęp wolny. Obowiązuje wcześniejsza rejestracja.

**Koncert
Cuore Piano Trio**

&
Pokaz filmu *Romuald Twardowski. Kompozytor w świecie muzyki*
(reż. Alicja Twardowska i Grzegorz Czerniak)

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 85 855

Już od 20 lat UAB Ekoenergija
dostarcza olej napędowy dla rolników.
Dostarczamy pod Wasz adres.
tel. +370 655 51 543, w godzinach 9-17.

KURIER WILENSKI**DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ**

Wilno, Birbinių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Wynajmiemy pomieszczenie komercyjne

Firma „Klion”
ma do wynajęcia
pomieszczenie
komercyjne
(biura, magazyny, sklep).

Bezpłatny parking
przy pomieszczeniach.

Birbinių 4A	Linksmoji 5
1. 7,82 m ²	1. 19,59 m ²
2. 26,76 m ²	2. 41,94 m ²
3. 55,85 m ²	3. 115 m ²

+370 685 040 80

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej

(Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

ZAMÓW PRZYKRYCIE MOGIŁY ZA CENĘ Z ZESZŁEGO SEZONU!

Skontaktujcie się z nami, a my przyjdziemy z darmową konsultacją

VPU NR. 40 (2.80 x 2.50 M)

3 PŁYTY + 1 POSTUMENT

CENA CAŁEGO KOMPLETU: 1150 €

(LUB NA RATY: 25,27 € / mies.)

VILNIAUS
PAMINKLAI

VILNIAUS PAMINKLAI
Čekoniškių g. 11, Vilnius

☎ (+370) 606 78005

☎ (+370) 699 17197

**Każde dziecko rodzi się ze skrzydłami.
My pomagamy je rozwinąć!**

ZARASZAMY

dzieci w wieku 6 – 7 lat

**DO SZKÓŁKI
SOBOTNIEJ**

“WESOŁA KARUZELA”

**Karuzela się kręci od 15 marca
w każdą sobotę
w godz. 10.00-12.00**

**Więcej
informacji**

- 🌐 <https://www.konarskio.lt>
- ☎ +370 5213 0518
- ✉ rastine@konarskio.vilnius.lm.lt
- 📍 Statybininkų g. 5, 03200 Vilnius

um
UTENOS MĖSA

**SKUPIJEMY
BYDŁO**
+370 620 33544

KAWIARNIA
SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

**Znajdą nas Państwo
w samym centrum stolicy:**
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

„Żadnego piwa”. Nowy zakaz nad włoskim jeziorem

Od tego roku w Limone sul Garda we Włoszech obowiązuje zakaz spożywania alkoholu w przestrzeni publicznej. Picie wina, piwa, koktajli, czy spritzów na ulicach, placach, parkach lub ogrodach będzie w okresie od 19 kwietnia do 1 listopada surowo karane. Grzywna wynosi od 25 do 500 euro!

Zakaz nie obejmuje wszystkich form spożywania alkoholu. Dozwolone jest picie napojów alkoholowych w lokalach gastronomicznych oraz na imprezach oficjalnie zatwierdzonych przez gminę. Sklepy i stoiska z napojami mogą sprzedawać alkohol na wynos, ale tylko w zapieczętowanych. Fot. Freepik.com

Na Litwie coraz więcej białoruskich niedźwiedzi

Niedźwiedzie mają dość życia na Białorusi i coraz częściej przechodzą na litewską stronę.

Litewscy strażnicy graniczni, dzięki monitoringowi, zaobserwowali niedźwiedzia przekraczającego granicę białorusko-litewską. Zwierzę zauważono na południu kraju w rejonie orańskim, który graniczy z białoruskim obwodem grodzieńskim.

Niedźwiedź wyszedł z lasu po białoruskiej stronie na ścieżkę na terenie litewskiego rezerwatu przyrody Čepkeliai. To tam uchwycił go system nadzoru granicznego.

Drapieżnik nie zabawił długo na granicy — rozejrzał się po drodze, po czym powoli udał się w głąb Litwy. Media zauważyły, że to kolejny niedźwiedź, który w ostatnim czasie przekroczył granicę białorusko-litewską. Do podobnego zdarzenia doszło np. 29 kwietnia.

Wielokrotnie przechadzające się drapieżniki w pobliżu litewsko-białoruskiej granicy widzieli też funkcjonariusze litewskiej straży granicznej.

Szczury wielkości kotów w Bośni i Hercegowinie

Mimo ogłoszonego stanu epidemii tzw. szczurzej gorączki w kantonie Sarajewo w Bośni i Hercegowinie rośnie liczba osób zmagających się z leptospirozą. W centrum stolicy można spotkać szczury o rozmiarach kota. Leptospiroza, znana też jako „szczurza gorączka”, to bakteryjna choroba zakaźna wywołana przez krętki z rodzaju *Leptospira*. Rozprzestrzenia się głównie przez kontakt z wodą lub glebą skażoną moczem i kałem gryzoni.

„Szczurza gorączka” poza podwyższoną temperaturą objawia się też bólami głowy i mięśni, a także krwawieniem płucnym.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Rozpoczął się festiwal „Skamba skamba kankliai” Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA